

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 30 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

Преплата се шаље непосредно Администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручио г. Вељу Рамадановићу, к. и. агенту у Котору.
Дописе се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразмерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим најприје именоване цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Уважавајући оставке, које су Нам поднијели:

Предсједник Нашег Министарског Савјета Др. Лазар Томановић;

Наш Министар Унутрашњих Дјела Марко Ђукановић;

Наш Министар Војни бригадир сердар Јанко Вукотић;

Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова Мило Дожић;

Наш Министар Финансија и Грађевина Филип Јерговић; и

Наш Министар Иностранних Дјела Душан Грговић — разрјешавамо их досадашње дужности и стављамо на расположење Владе, а постављамо:

за Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Војног и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, генерал-ађутанта бригадира Митра Мартиновића, шефа Наше Војне Куће;

за Нашег Министра Унутрашњих Дјела и заступника Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова Јована С. Пламенца, државног савјетника;

за Нашег Министра Правде Душана Вукотића, вршиоца дужности предсједника Главне Државне Контроле; и

за Нашег Министра Финансија и Грађевина Д-ра Секулу Дрљевића, предсједника обласног суда.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 6. јуна 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Војни и
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Генерал-ађутант, бригадир,
Митар Б. Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, ријешили смо и рјешавамо:

да се Др. Војину Лазаревићу, секундарном лекару при болници „Данило I“ на Цетињу, на основу члана 21. закона о чиновницима грађ. реда, уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 31. маја 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Ђукановић с. р.

ИСПРАВКА.

У указу о повраћању на дужност в. д. шефа обласне жандармерије у Бару, поруч. Марка Ненезића, публикованом у 20. броју „Глас Црногорца“, од 19. маја ове године, погрешно је оштампан датум 15. марта, мјесто 15. маја, као у оригиналу, што се овим исправља.

К броју 3924. Из канцеларије Управног Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела 2. јуна 1912. г. Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ Господар у недјељу на 1 сат послје подне на дворском аутомобилу отпутовао је са г. пуковником Константиновићем у Никшић, одакле се вратио јуче, у уторак, послје подне преко Данилова Града и Чева на Цетиње.

— Г. Гандеракс, француски посланик на Цетињу, пред свој поздрав са Цетиња, отпутовао је у унутрашњост, да се упозна са нашом земљом.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Кунетицка посланик. У Младог Боле-слави, у Чешкој, изабрана је за посланика у чешком сабору списатељка Кунетицка. То је прва жена, која је посланик у Аустрији. Госпођа Вик-Кунетицка је 49 година стара. Она је кћи трговца Јосифа Новотнија из Пардубица, те је већ у својој петнаестој години литерално дјеловала. Године 1881. ступила је на позорницу чешког народног позоришта у Прагу, те постигла велике успјехе. Послије се удала за чиновника фабрике шећера Вика и посветила се сасвим литератури. Пише новеле и романе, те је сурадница више белетристичких листова. Младочешка странка ју је поставила на чело женске страначке организације.

Нови Сад. У српској путничкој библиотеци изашла је књижица „Нови Сад“ у којој је кратко описан Нови Сад, а нарочито су српске ствари истакнуте. Књижица је лијепа информација о Новом Саду, те ће свакоме, који се за српске ствари интересује, добро доћи. Цијена јој је 30 потура, а може се набавити од књижаре учитељског акционерског друштва „Натошевић“ у Новом Саду.

Велики српски кувар. Већ је дат у штампу и у велико се штампа „Велики српски кувар“ од Зорке Бабић рођ. Митровић, те ће бити готов концем августа, а изијеће преко 30 штампаних табака на финој сатинираној хартији и повезан у модеран повез од енглеског платна са 2500 рецепата. У њему ће бити и србијанска и босанска кухиња, а стајаће само 5 К заједно с увезом. Преплатити се може за сад код писца у Мостару или у књижари Трифка Дудића у Мостару.

Полна хигијена. Д-р Драг. Т. Владисављевић издао је кратке поуке о полној хигијени, намијењене младим људима и њиховим оцевицама. Цијена је књизи 0 70 пара а може се добити у свима биградским књижарама.

† **Пенчо Славејков.** Бугарска је изгубила једног од својих великих pjesника: умро је у Италији, у околини Ладо ди Комо, њен велики pjesник Пенчо Славејков, човек који је имао тако много пријатеља и симпатија и међу нама Србима. Славејков је рођен у Трнову 1866. г. Ниже образовање добио је у својој родној мјесту, а више у Њемачкој. Био је професор софиске гимназије, затим управник Н. Музеја, управник Н. Позоришта и управник Н. Библиотеке. Као што се види, Славејков је стајао на челу свих највећих бугарских културних установа и тако много допринио напретку младе бугарске културе и умјетности. Као pjesник и књижевник Славејков је био обилан. Најбоље су му творевине „На острву блажених“, „Момине Сузе“, „Епске pjesме“, „Сан за срећу“ и т. д. Затим је писао многе чланке, pjesме, студије, разбацио по народним листовима и часописима. Неке од његових pjesама преведене су и на српски. Пошто се тежи јединству српско-бугарске књижевности, умјетности и културе, пошто је Славејков био ватрен поборник и неуморан раденик на том јединству, — пошто су и данас наше књижевности, културе и умјетности двије гране исјог стабла, — то је смрт Славејкова велики

губитак не само за Бугаре већ и за Србе. Слава Пенчу Славејкову!

Стриндбергов музеј. Пријатељи pjesника Августа Стриндберга образовали су у Штокхолму једно удружење, које је себи ставило у задатак, да подигне Стриндбергов музеј. Мјесто, гдје ће музеј бити подигнут, зове се „Плаве куле“. У томе крају Стриндберг је најрадије живио и зато је то мјесто и изабрано.

Њемачки престолонаследник књижевник. Фридрих Виљем, ъемачки престолонаследник, који највећи дио времена проводи у свом пуку на редовним обукама у Данцигу, израдио је једно дјело и једна издавачка књижара у Штутгарту објавила је ових дана, да ће у најкраћем времену дјело бити оштампано. Књига ъемачког престолонаследника носи наслов: „Из мога ловачког дневника, од Фридриха Виљема, престолонаследника ъемачке царевине и пруске краљевине“. Познато је, да је ъемачки престолонаследник још прије неколико година путовао у Индију са престолонаследниковицом и да је том приликом имао више занимљивих доживљаја. Тај свој пут он је описао у овој књизи. На књизи је радила и жена престолонаследниковика, нарочито у фотографијама. То је њена омиљена забава.

Толстојеви наследници. Стога, што нестрпљење, којим публика очекује издавање манускрипта Лава Толстоја, а који се налазе у московском историском музеју, сваким даном бива веће, на се чак чују и протестни гласови, то „Ријеч“ са поуздане стране доноси ову вијест: „Када је грофица Александра Толстој тражила од директора музеума, кнеза Чербатова, да јој изда манускрипте, добила је одговор, да Чербатов на то нема права, док се не ријеша, да ли манускрипти припадају њој или њеној матери, грофици Софији Андреевној. И Чербатов претпостављени министар просвјете Касо, коме се сад грофица била обратила, изјави то исто, те грофица једном молбом затражи одлуку самога цара. Шеф одјељења за молбе, барон Будберг, предао јој је овај одговор: „У случају, да између грофици Александре и њене матери не дође до повољног споразума, или, ако се грофица Александра буде противила томе, да се овај спор преда једној комисији, то ово питање, коме рукописи припадају, може само законским путем и то редовним судом да се ријеша“. Грофица Александра сад изјави, да пристаје на ову комисију, али се њена мати устеже да да пристаје, ма да је и она раније предлагала комисију. Како би судски спор између жене и кћери Лава Толстоја, око његових рукописа, изазвао јаван скандал, то грофица Александра држи да је морално обавезна, да спријечи овај процес. Овај процес не би ни за грофицу Софију био пробитачан, јер би тада изашло на јавност, шта је то Лаву Толстоју дало повода, да своје манускрипте остави својој кћери, а не жени. Треба се само надати, да ће и грофица Софија сад пристати на комисију.

Љекарски конгрес. Тек је неколико дана прошло како је закључен интернационални конгрес за туберкулозу, који је преко два мјесеца радио у Риму. На томе је конгресу рјешавано о многим, по људски род, врло важним питањима. Тако је рјешавано о „Туберкулози као наследној болести“, о „преносу туберкулозе преко животиња“, и још многим другим питањима. Донијете су многе важне резолуције, које су учиниле нагле промјене у садашњој медицинској пракси. Сад је већ сазван први „Интернационални конгрес за упоредну патологију“, он ће се одржати у Паризу од 17. до 23. октобра ове године. Конгрес сазива „Друштво за упоредну патологију“, а на њему се неће рјешавати само о болестима, које су заједничке код људског и код животињског царства, већ и о односима и везама између биљних и животињских болести. На овоме конгресу ће бити заступљене све народности и све државе, а одлуке донијете на њему важића за све.

Русовљева прослава. Од 25. до 26. јуна о. г. прославића се на свечан начин 200. рођендан великога философа Жан Жак Русо-а. Програм за ову свечаност није још сасвим утврђен. Главна тачка

програма јесте откривање споменика у Пантеону, у вези са преносом посмртних остатака Русовљевих из Крипта у Хорску дворану Пантеона. Споменик је радио Албер Вартоломе. Светковина ће имати званичан карактер, т. ј. биће у присуству предсједника Фрацуске Републике, владе и заступника свих државних надлештава. Републиканска влада је ових дана позвала посредством Швајцарске Савезне Владе, кантон Женеву, да пошаље свога изасла-

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 2. јуна. — Услед бојазни нападаја на утврђења сјеверно од Галипоља, послано је тамо 30.000 војника; двије батерије упућене су у Смирну.

Солун, 2. јуна. — Да би избегли протјеривање; 30 Италијанаца пријешло је у отоманско поданство.

Москва, 2. јуна. — Цар је с породицом отпутовао у Царско Село.

Беч, 3. јуна. — У парламенту усвојен је пројект о војничким реформама.

Солун, 3. јуна. — Влада се стара да убиједи Арбанасе у околини Пећи о њеној доброј вољи за извршење реформама. Пећском мутесарифу дана је наредба да што прије настави поправку џамија, подизање школа и жандармеријских постаја.

Рим, 4. јуна. — „Стефани“ јавља да се експедициони корпус под командом ђенерала Каиепана, а праћен бродовима дивизије адмирала Бореа Рици појавио ноћас пред Мисратом. У зору се ђенерал Фара са батаљоном мрнара и осталим трупама искрцао, дочим је артиљерија с брода „Краљ Умберто“ нагњерала у бјегство Арапе, који су хтјели да спријече искрцавање.

Цариград, 4. јуна. — Министарство војно публикује односно боја код Лебде следеће податке: Турко-Арапи у двије колоне напали су јака италијанска утврђења и послје је жестоког боја од 7 сати отеше једну заставу, велики број хране и муниције, уништивши два топа. Друга колона допрла је до саме обале и напала на логор италијански, побивши много италијанских војника, од којих је остатак утекао у утврђења. Трупe италијанске из Хомса седам су пута биле сузбијене. Пошто су италијанска утврђења у Хомсу и Маркабу бранили топови с бродова, то су се Турко-Арапи повукли, запаливши депозите хране и муниције. Губитци италијански 17 официра и више од 1000 војника; губитци турски стотину погинулих, од којих је један поручник, и око двјеста рањених.

Берлин, 5. јуна. — Цар Виљем и цар Никола састаће се првих дана јула у финландским водама. Састанку ће присуствовати Бетман Холвег.

Цариград, 5. јуна. — Италијански аероплан, који је безуспјешно бацао бомбе на турски логор код Дерне, погођен турским топом, пао је у равницу код Дерне.

Атина, 6. јуна. — Представници 12 острва заузетих од Италијана одржали су конгрес у Потмосу, тражећи да се прогласи сједињење тих острва са Грчком, а у случају немогућности тога, да се тим острвима дадне потпуна аутономија.

ОБЈАВА

На дан 26. јула т. г. у 10 часова прије подне, Административно Одјељење Министарства Финансија и Грађевина, одржаће оферталну лицитацију за набавку канцеларијског материјала за сва држ. надлештва и школе у земљи.

Ко би се желио примити, да потребну количину канцеларијског материјала лиферије, нека се за ближа извјешћа и услове обрати сваког радног дана у канцеларијским часовима поменутом одјељењу, гдје се могу видјети и гдје ће се примати модели свију врста писаћег материјала.

Уговор ће се закључити на три године, од 26. септ. 1912. до 26. септ. 1915. год. по старом календару.

Понуде у затвореним кувертама заједно с предложеним мострама имају се поднијети Административном Одјељењу, које ће се комисијски отворити на дан лицитације 26. јула о. год.

Позивач има положити у Благани Краљ. Министар. Финансија и Грађевина као кауцију у готову новцу или папиру од вриједности 6.000 перпера, а плаћање такса као год и оне прописане таксе према члану 147. закон о таксама падају на терет подузимача.

Ни једна се оферта на дан лицитације неће узети у обзир, која не буде снабдјевена увјерењем надлежне власти односно довољне кауције, и која не буде снабдјевена прописаном таксом.

Министарство Финансија и Грађевина задржаје себи право, да лиферивање канцеларијског материјала не уступи никоме, на заказани дан лицитације ако понуђене цијене не би биле повољне.

Број 5097. Из канцеларије Административног Одјељења Министарства Финансија и Грађевина. 27. априла 1912. године. Цетиње. 7,10

СТЈЕЧАЈ

На основу ријешења г. Министра Унутрашњих Дјела, од 24. маја 1912 год., број 4037., овим се отвара стјечај за право држања јавних апотека у Бару и Колашину.

Молитељи нека припошљу своје молбе Санитетском Одјељењу, најдаље до 1. јула 1912 год., по старом календару.

Молитељи морају познати потпуно српски језик, морају поднијети пуноважну диплому магистра фармације, коју су добили на једном од признатних европских универзитета, и у исто вријеме освједочити, да су били приљежни у пракси апотекарској, да су доброг владања и да имају потребан новац за отварање апотеке.

Број 1230. Из канцеларије Санитетског Одјељења Кр. Министарства Унутрашњих Дјела, 26. маја 1912 године, Цетиње. 3,3

Службени огласи

ОГЛАС

У извршењу пресуде Кр. Великог Суда на Цетињу, од 24. априла 1912 г., број 167—IV—1912—90. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Петра и Љубице Шћеповића, за змир дуга, која је процијенена перпера 220. — Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда. За продају се одређују три рока: 28. јуна, 28. јула, 28. августа 1912 г.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вредности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ ливаде на Ђећо; граници од истока и сјевера имањем Милана Милићковића, од југа и запада општинским путем. —

Број 615. 210—1911.
Ровца, 28. маја 1912.

Капетански Суд,
врш. дуж. капетана,
пор. Иван Булатовић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Пеја М. Булајића из Грахова, извршиће се 25. септембра ов. год.

Виђи оглас у 12. броју «Гласа Црногорца» 1912 г.
Број 143. 101—1912.

Грахово, 26. маја 1912. год.

— Краљ. Капетански Суд, —
кап. П. Ковачевић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Пеја М. Булајића из Грахова, извршиће се 20. септембра ов. год.

Виђи оглас у 11. броју «Гласа Црногорца» 1912 г.
Број 812. 601—1911.

Грахово, 21. маја 1912. год.

— Краљ. Капетански Суд, —
кап. П. Ковачевић.

СУДСКИ ПОЗИВ

Петар Б. Перутић из Ускока, родом из Горње Мораче, починио је дјело из §§ 221-а, 223-а и 252. Кривичног Закона, послје чега је одмах побјегао у Америку, те се, а на основу § 294. Кривичног Судског поступка, оним и позива Перутић, да најдаље до 25. септембра ове године у 8 сати пред подне преставе овом суду, ради одржања јавног претреса по кривци истог.

Ако, пак, позвани не предстане до одређеног дана, суд ће поступити према наређењу § 298. кривичног поступка и пресуду без његовог присуства изрећи. —

Број 350. V—1911—59.

Шавник, 28. маја 1912 године.

— Краљ. Обласни Суд, —
предсједник,

Р. 107, бр. 490, 1,1 Саво Ст. Радловић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Плана Јанкове Николић из Плана, која је процијенена перп. 267. Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда. За продају се одређују три рока: 30., 31. јула и 29. новем. 1912 год. од 8 до 12 сати прије и од 2 до 5 послје подне. На првом року непокретности се неће продати испод процијенене вриједности, на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ процјене, на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене. Сваки лицитант дужан је положити јемство 10% процијенене вриједности. Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право и сви, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

Орачце од рала $\frac{2}{4}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{32}$ у једном комаду звано мјесто «Балоровина»; граници: од истока Брсто Јапков, запада својина дужникава, сјевера Ристан Јавков, југа Перица Ђуров, са правом послужја, које је иста до данас имала.

Број 610. 180—1912.

У Спужу, 30. маја 1912 год.

— Краљ. Капетански Суд, —
у осуство кап., г. кмет,
Р. 173, бр. 494, 1,1 офиц. Лука Вујовић.

ОГЛАС

У извршењу пресуде Краљ. Обл. Суда у Никшићу, од 1. децембра 1911., број 4768—IV—1911—1704., износи се на јавну продају доље описана непокретност Сава Зр. Вукотића из Броћаница; процијенена перп. 915. За продају одређују се три рока: 1. јула, 1. августа и 1. децембра т. г.

Продаја ће се извршит у канцеларији Кап. суда на Трубјелу, од 8 сати из јутра до 5 сати послје подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$, на трећем уступити се понудиоцу највише цијене.

Лицитанти су дужни положити јемство 10% према процијененој вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве овом суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

$\frac{1}{4}$ рала оранице са орачком за засиште и 2 листобера горе све у једном комаду у «Коча-до»; граници: од истока до Сава Вукотића коњиком испод куће па браздом од дола до на међу нише дола са међе право у ливовине па право у пут који води у Будно до мртна Савића Балетића, од сјевера Плана Вукоче, Видака Зрнова и Горчина Инова, од запада Видака Зрнова, од југа Илије Видакова, Видака Зрнова и Ђока Савићева.

Број 424. 1912—389—1911.

Трубјела, 31. маја 1912 год.

— Краљ. Капетански Суд,
кап. Р. Балетић.

ОГЛАС

На основу извршне клаузуле Краљ. Обл. Суда у Никшићу, од 7. марта 1912., број 1303—IV—1912—409.

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Милића Јелића из Озринића; процијенена перпера 2960.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда, за продају су одређена три рока: 1. јула, 1. августа и 1. децембра ов. г. од 8 прије до 5 сати послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретности имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се овом суду пријаве прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

1) $\frac{2}{4}$ рала под кућу; граници: од истока и запада пут, сјевера Митар, а југа Шоро Јелић; процијенена перп. 300.

2) Рала $\frac{1}{4}$; граници: од истока и запада пут, сјевера Митар Јелић, југа Ђоко Павић зв. мј. под «Дрину»; процијенено перп. 300.

3) «Барина Гледова» $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ од косе; граници: од истока Никола Јелић, запада Бршанска, сјевера Митар, а југа Марко Јелић; проц. перп. 450;

4) $\frac{3}{4}$ од косе ливаде зв. «Бара Нивођа»; граници: од истока Шоро Јелић, запада Стеван Бешов, сјевера Мјат Редив, југа поток, процијенено перпера 900;

5) $\frac{2}{4}$ од косе зв. «Орнице»; граници: од истока Митра Јелића, запада и југа Шоро Јелић, сјевера Блажо Павић; процијенено перп. 450.

6) $\frac{3}{4}$ рала зв. «Корито Танића»; граници: од истока Шоро Јелић, запада Митар Јелић, сјевера Каро Павић, југа Драго Марков; процијенено перпера 300.

7) $\frac{1}{4}$ рала зв. «Главичице»; граници: од истока и запада пут, сјевера Новица Симеунов, југа Ђуро Милутинов; процијенено перп. 60.

8) Један комад горе зв. «Турчинова Грета»; граници: од истока Јанко Перов, запада Блажо Павић, сјевера Ђуро Милутинов, југа Никола Јелић. Други комад зв. «Трiona Долина»; граници: од истока Каро Павић, запада Раде Ђукић, сјевера Шоро, а југа Митар Јелић; процијенено перп. 200.

Број 346. 174—1912.

Озринићи, 28. маја 1912.

— Краљ. Капетански Суд, —
кап. Б. Ђетковић.

ОГЛАС

На основу пресуде Краљ. Обласног Суда у Никшићу, од 28. фебруара 1912 г., број 208—IV—1911—1790. — Износи се на јавну продају доље описана непокретност Сима Перова Марића из Шипачва; која је процијенена перпера 2750.

Продаја ће се извршити у канцеларији подписатог суда. За продају су одређена три рока: 1. јула, 1. августа и 1. децембра ов. године, од 8 сати прије до 5 послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене. Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се овом суду пријаве прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

1-во. У Шипачно код старог гробља један комад земље оранице; са границама: од истока земља Крста Ђ. Бошковића, запада племенски пут, сјевера исти пут, а од југа Лука Марић; процијенен перпера 800.

2-го. У Шипачно више Сурдупа два дијела горе; са границама: од истока гора Бољка Милића, запада Сурдуп, сјевера Пуја Маркова, а од југа Петра Мушова; процијенени су перпера 450.

3-ће. У Раздоље зв. «Реништа» у једном комаду земље, сјевокоса и два дијела горе; са границама: од истока Јанка Дурутовића, запада Тома Божовића, сјевера Јанка Миркова, а од југа Глига Божовића; процијенено перпера 1500.

Број 352. 85—1912.

Озринићи, 28. маја 1912.

— Краљ. Капетански Суд,
кап. Б. Ђетковић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност пок. Сала Бејпрона из Зогана; процијенена перп. 767.

Продаја ће се извршити у канцеларији овога суда 3. јула, 3. августа и 3. новембра 1912 год.

На првом року имаће се неће продати испод процијенене вриједности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

20 рала земље, која се налази више Зоганског Блата у једном комаду; које граници: са истока Вакуфским имањем, са запада имањем Фова Адемова, са сјевера имањем Ђаопа Цавона, са југа имањем Н. Татара.

Број 246. 146—1912.

— Капетански Суд,
М. Ивовић.

Трговачки оглас

У извршењу наређења Трговачког Закона § 5. и 6., моју досадању радњу вођену под фирмом: Косто Миљанић и Јован Перовић у будуће водићу на моје име.

Велимље, 1. јуна 1912.

Р. 34, бр. 482, 1,1 Косто Миљанић.

ОГЛАС. — На основу § 5. Трговачког Закона објављујем, да сам отворио трговачку манифактурску радњу у Мирковој вароши, Подгорица, — под мојом фирмом.

Са велештовањем,
Р. 31, бр. 499, 1,1 Мурат Браћа Алибалић.

Приватни огласи

НАРОДНОЈ ШТЕДИОНИЦИ НА ЦЕТИЊУ

потребан је један чиновник, који би могао самостално водити цијело књиговодство.

Понуде са односним документима и условима треба послати на горњу адресу. Р. 27, бр. 416, 5,5 УПРАВА.

ПРОДАЈЕМ из слободне руке дио мог имања: «Јасенови Три», «Глибавац», «Коложук» и гору у Подинама, а налази се у Пирима, као и виноград с ливадам у Дољанима. Ко жели горње имање купити нека се пријави г. Перу Поповићу, управнику царинарнице у Подгорици.

Овим дајем на знање свим оним, који се желе користити правом прече купње. Рок посљедње пријаве одређујем 15. јула о. г. Р. 65, бр. 480, 2,3 Перко Марковић.

Моју бријачку радњу преносим у кући Неђељка Мандића на Балшића пазару, о чему извјештавам моје муштерије.

Цетиње. Ђоко Т. Велимировић.
Р. 20, бр. 458, 3,3

Обућарску радњу пренио сам у моју кућу спрам куће Василије Марковића, снабдјевену најбољим материјалом под гаранцијом. Израђујем цизме од најљепшег бокса од 35 до 40 иерпера.

Подгорица.
Р. 29 бр. 322 9—10 Стеван Перовић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег непрежаљеног сина, односно синовца, брата и ђевера

† РАДОВАНА В. ИВАНОВИЋА

који 17. ов. мј., у 14. год. свога живота мученички испусти своју душу у валовима ријеке Сушице и за навјек затвори његову кућу а родбину у црно обави.

Под притиском неодољиве туге, неможемо пропустити да овим путем не изјавимо доживотну благодарност: комшијама, браћи, кумовима и пријатељима, који на глас смрти покојникове похиташе и покојника до вјечне куће испратише и по обичају ожалише.

Незаборавна хвала нашијем сусједима, који нам покојника помогоше извадити из воде.

Нека је понаособ хвала: Плањанима, Главичанима, Сучанима, Билећанима, Селимовцима; браћи: Мустеровићима, Бјелопавлићкијем општинарима, Косићанима, Јастребицима, Груђанима и Беговштићима, који у великом броју дођоше и спровод увеличаше.

Хвала нашем пријатељу Гојку Милованову са Марковљанима, Нешу Ђуровићу покојниковом ујаку са Велећанима, Миловану Шћепановићу и Тијодору и Миловану Ковачевићу.

Нека је хвала нашем официру, пор. Раду Ђуровићу на писменом саучешћу, учитељу Савићу са ђацима.

Крсту Калезићу ученику IV раз., који се са покојником дирљиво опрости у име његових другова.

Хвала Петру Вуковићу пароху, који је над покојником опијело извршио.

Доживотна хвала свима и свакоме, који узеше учешће у нашој жалости.

Плана, 25. маја 1912 г.

Ожалостљена породица: огац **Васо**; мајка **Плане**; стриц **Периша**; браћа: **Спасоје** и **Илија**; сестре: **Савица**, **Петрана**, **Јована** и **Плана**; снахе: **Стане** и **Стака**. Р. 223, бр. 492, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног мужа, оца и брата

барјактара

† Мишура Делибашаћа

који се после тродневног боловања пресели у вјечност 18. маја ове године у 62. години свога живота. Сматрамо за особиту дужност изјавити благодарност свима који нам лично изјавише саучешће у превеликој жалости. Особито смо захвалили господи: команданту бригаде Вучићу, Тијодору Божовићу, Миру Божовићу и Радулу Ђуровићу — поручницима на телеграфском саучешћу. Хвала поручнику Машану Ђурановићу, који се с покојником дирљивим говором опрости: доктору Радловићу који се трудио да покојнику болове олакша, команданту баталјона Пулевићу, чијом је наредбом покојнику дата при спроводу војничка почаст. Свештенику Луки Радловићу, који над покојником изврши опијело, учитељу Ђорђији Јововићу који ђацима основне школе спровод увелича. Још једном хвала свима који нам ма којим путем саучешће изјавише.

Служ. 23. маја 1912.
Ожалостљени: супруга **Шајка**; синови: **Радоје**, **Вукота**, **Ђорђе**; кћери: **Милица**, **Велика**, **Видосава**, **Стана**, **Милена**, **Милосава**, **Радуса**; браћа: **Божи** и **Лука**; сестре: **Бена** и **Петрана** Делибашаћа. Р. 155, бр. 489, 1,1

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Преплата се шаље непосредно Администрацији „Глас Црногора“ из Цетиња, а који је наручије г. Вељку Рамадановићу, к. и. агенту у Котор.
Дониси се шаљу Уредништву. Рукписи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку реч или број од пет шифара из петит слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразмјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим неприједименоване цијене од рече, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О КОВАЊУ НОВЦА

Члан 1.

Овлашћује се Министар Финансија, да може исковати и пустити у течај:

а) Златног новца:

300 комада по 100 перпера	=	30.000	—	перпера
60.000 " " 20 "	=	1.200.000	—	"
77.000 " " 10 "	=	770.000	—	"
		Свега	2.000.000	—

б) Сребрног новца:

40.000 комада по 5 перпера	=	200.000	—	перпера
50.000 " " 2 "	=	100.000	—	"
500.000 " " 1 "	=	500.000	—	"
		Свега	800.000	—

в) Никленог новца:

200.000 комада по 20 пара	=	40.000	—	перпера
200.000 " " 10 "	=	20.000	—	"
		Свега	60.000	—

г) Бронзаног новца:

500.000 комада по 2 паре	=	10.000	—	перпера
100.000 " " 1 "	=	1.000	—	"
		Свега	11.000	—

Члан 2.

Ковање сребрника извршиће се тако, да ће се 500.000 перпера сребрног новца, искованог и пуштеног у течај на основу Највишег указа од 4. маја 1909. г. и то:

30.000 комада по 5 перпера	=	150.000	—	перпера
350.000 " " 1 "	=	350.000	—	"

повући из течаја на начин који буде одредио Министар Финансија и прековати у сребрнике исте вриједности, а остатак од 300.000 — перпера исковаће се наново у овој сразмјери:

10.000 комада до 5 перпера	=	50.000	—	перпера
50.000 " " 2 "	=	100.000	—	"
150.000 " " 1 "	=	150.000	—	"

Члан 3.

Нови новци биће исковани у свему по одредбама Закона о државном новцу.

Члан 4.

Сви издаци око извршења овога закона извршиће се привремено из државне готовине, а чист приход од искованог новца унијеће се у државну касу као ванредни држани приход.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу кад га Краљ Господар потпише. Препоручујемо свима Нашим Министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његову старају, властима заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се поковавају.

Цетиње, 23. децембра 1911. г.

НИКОЛА с. р.

Видно и ставно државни печат:
Чувар државног печата,
Министар Правде и
Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Мило Дожић с. р.

Председник Министарског Савјета,
Д-р Л. Томановић с. р.
Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.
Министар Војни,
Бригадир, сердар Ј. Вукотић с. р.
Министар Правде и
Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Мило Дожић с. р.
Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.
Министар Иностранних Дјела,
Д. Греговић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Нашли смо се побуђени дати и — с позивом на чл. 11. Земаљског Устава — дајемо:

Титулу почасног генерала Наше војске пуковнику Александру Константиновићу с правом ношења униформе бригаирског чина.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 8. јуна 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета и
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Генерал-ађутант, бригадир,
Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Војног и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, постављамо:

за председника Државног Савјета, са годишњом платом од 6000 перпера, Марка Ђукановића, министра на расположењу. Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 11. јуна 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Војни и
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Генерал-ађутант, бригадир,
Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Војног и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, постављамо:

за председника Главне Државне Контроле, са годишњом платом од 5000 перпера, Филипа Јерговића, министра на расположењу.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 9. јуна 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Војни и
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Генерал-ађутант, бригадир,
Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Војног и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, постављамо:

за маршала Двора Његовог Величанства Краља Господара, са годишњом систематском платом од 5000 перпера, Душана Греговића, Министра на расположењу.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 9. јуна 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Војни и
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Генерал-ађутант, бригадир,
Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Војног постављамо:

за начелника Министарства Иностранних Дјела, са годишњом платом од 5000 перпера, Слава Рамадановића, досадашњег маршала Двора Његовог Величанства Краља Господара, по потреби службе.

Заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни, нека изврши овај указ.

Цетиње, 9. јуна 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Заступник Министра Иностранних Дјела,
Председник Министарског Савјета,
Министар Војни и
Генерал-ађутант, бригадир,
Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, Председника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, ријешили смо и рјешавамо:

да се поручик Саво Краљевић, заступник команданта баталиона Цеклинског, разријешити од досадашње дужности и ставити на расположење Министра Војног.

А постављамо: за заступника команданта истог баталиона поручика Луку Дајковића.

Наш Министар Војни, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 10. јуна 1912. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни,
Председник Министарског Савјета, и
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Генерал-ађутант, бригадир,
Митар Мартиновић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Господину

Д-ру Л. Томановићу
председнику министарства

Уваживши оставку, коју сте Ми са Вашијем друговима поднијели, Ја Вам, Господине Председниче, изјављујем Моју топлу захвалност на Вашем родољубивом раду.

Особитијем задовољством и признањем истичем Ваше неуморно петогодишње дјеловање у својству председника Моје Владе, Вашу опробану вјерност и пожртвовање.

Трајно задржавам у пријатној усмени Ваш министарски рад, који је био корисан Отаџбини и Пријестолу.

Цетиње, 6. јуна 1912.

Ваш благонаклони
НИКОЛА с. р.

Промјена, која је наступила на државној управи, услед оставке владе г. Др. Томановића, извршена је са најбољим намјерама за народно добро.

Ново Министарство примило је дужност на основу пуног повјерења од стране Његова Величанства Краља.

Оно ће, ослањајући се на потпору Народног Представништва, стално тежити, да у својем раду чува и унапређује државне инте-

ресе и води рачуна о народнијем жељама, чиме ће најбоље одговорити повјерењу обадва уставна чиноца.

Вјерна традицијама Црне Горе, којима је најјачи чувар Његово Величанство Краљ, влада г. бригадира Мартиновића, не одузимајући себи право извјесног ослонаца на рад своје претходнице, приступиће са непоколебљивом одлучношћу поправљању недостатака и попуњавању празнина. Ово ће изводити проширивањем досадашњих и стварањем нових основа за потпунији и јачи развитак економско-финансијског, просвјетног, правног и политичког државног и народног живота.

Пошто су, по Владином мишљењу, престале прилике, које су под пређашњим Министарством изазивале употребу оштријих законских мјера, она је увјерена, да ће моћи без сметња заложити сву своју снагу за остварење својих намјера очекујући, да ће јој сви увиђавнији елементи у земљи без устезања ставити на расположење своју потпору.

Дварске и дипломатске вијести

— Приликом отварања изложбе угарског трговачког музеја, које је било јуче, у недјељу, у 11 сати прије подне, изложбу су извољели посетити и разгледати је и Њихова Величанства Краљ и Краљица, Њихова Краљ. Височанства Краљевић Насљедник и Насљедница и Њихова Краљ. Височанства Књагињица Ксенија и Вјера.

— Његово Краљ. Височанство Краљевић Насљедник био је прошле седмице на Скадарско језеро у лов са г. пуковником Константиновићем, те је том приликом и преноћио на пароброду.

— Синоћ је у Двору Њихових Краљ. Височанства Краљевића Насљедника и Књагиње Насљеднице био скетинг, на који су имали част да буду позване многе угледне личности.

— Г. Гандеракс, француски посланик, који је био на путу по унутрашњости, вратио се у петак у вече на Цетиње.

— Г. др. Н. Колушев, бугарски посланик, који је био у манастир Острог и на путу по унутрашњости, вратио се на Цетиње.

Исељеничко питање

Када је прошлог мјесеца у царевинском вијећу у Бечу покренуто питање о исељавању у Америци, далматински посланик Јурје Бианкини држао је врло опширан и исцрпан говор о исељавању Словена из Аустро Угарске у Америку.

Износићи зло стање у коме се словенски радници у Америци налазе, он се позвао на писање једне американске списатељке, која је о томе написала нарочиту књигу, у којој, између осталог, вели:

„Овдје се морам догађати ујасне оптужбе против американских подузетника — против мјере, којом истроше људе. Ја сам већ казала, да се у Угарску и Хрватску, у Крањску и Чешку непрестанце повраћају исељеници, сасвим истрошени, ако не и осакаћени. Увјеровашу нас, да људи не могу издржати американски рад више од неколико година и тада дођу кући са својом приштећевином, неспособни за тешке послове. Та чињеница, да словенски радник у рудницама или у лагумима не подноси дуго времена залужбе у Америци, чини га тим више жељна да добије добрих надница докле је у земљи, а то га чини и индиферентним прама начину његовог становања и према тамошњим условима радње.

Тако американски радник мора да прими утакмицу са људима, који су не само обикли сиромашније живјети, него и радити ревношћу и развити никад вриједну енергију у мјери, која у мало година напора исцрпи његове снаге.

Било је прије говора о упадној ревности Словена према погубељности, и ја сигурно нећу се умишљати, да ћу је моћи разјаснити. Један је од узрока доиста неки степен фатализма; друго је обичај, који носи са собом јако опасан презир погубељности, а трећи узрок, рекао би, да је њихова тјелесна истрајност.

У болници једног рударског друштва казивала ми је нека болничарка, да ако је који рањени Талијанац тужио и јаукао, да су до тога мало држале; али ако се један Словен тужио, тада су оне знале, да је он тешко рањен и да му можда већ није спаса.

Та равнодушност према опасности може бити један од узрока што чини тако растити ужасну и неразумно велику смртну именицу американске индустрије, особито у рудницама и ливницама. Једна од највећих заслуга фабричног надзора иштва у Питсбургу било је проучавање несрећа при промету.

Црни спомен-дан за грофовију Алегани, у којој лежи Питсбург, донијела је година, која је свршила на 17. јула 1907. са 526 мртвих и по свој прилици 2.000 рањених у промету. А то значи од прилике 150 саких без наде, 97 људи са само једном употребљивом руком, 76 чељади са само једним оком, 570 осироћене дјете, и т. д. Од 526 убијених било их је 189 родом из Аустро Угарске; од ових пак било је усмрћено 117 у рудницама челика, 15 на жељезницама, 34 у рудницама, а 23 у разним прометима.

Господин Кукол, тајник словенског исељеничког друштва, утврђује, да извјешће „Народне Хрватске Заједнице“ за годину 1905—06. доказује, да је од 17.000 чланова било их 95 смртно унесрећених (а то је мало не трећина свих убијених), а 85 за увјек осакаћених.

Опширна истрага врху преко 400 несрећних случајева довела је Мис Еастман до тога, да припише исти број незгода, 2785 и 2997 по сто, унесрећеним или њиховим друговима, и подузетницима или њиховим зајемцима. На терет ових задњих пада 16 по сто, дотично 27 по сто.

Оштете стоје у кукавном одношају са губитком и са спроводности за добит. Шест људи, чији укупни губитак на приходу рачунао се са 125.000 долара, добише укупно 520 долара оштете. Ово је може бити био један екстремни случај, али у више од половине случајева подузетници не исплатише ни цитли долар за изгубљени приход, а у опште не исплатише ништа у случају озледа, а при смртним случајевима ништа више него саме погребне трошкове.

То је у опште доста зло, али иностранца може бити сигуран, да ће га снажни још особите непогодности. У Пенсилванији подузетник је законом ослобођен од дужности да исплати обитељи иностранца убијеног несрећом промета било какву оштету, ако обитељ живи у иностранству. А и у осталим случајевима за тужаца је јако тешко добити и оне невољне оштете, које су у закону провиђене.

Овом страшном сликом нијесу приказани сви јади и све муке, што трпе наши исељеници. Број хрватских емиграната, који су сваке године унесрећени, још је већи од наведеног.

Као што сам доказао у засједању делегација октобра мјесеца године 1908. на темељу података примљених од наших американских исељеника, у Сјеверној Америци има најмање 150.000 Хрвата, из разних хрватских земаља, запослених у рудокопима, талионцима, жељезничким тунелима, и т. д. Американска владина статистика доказује, да сваке године при таквим подuzeћима пропадне до 80.000 људи. Размјерно дакле од 150.000 хрватских радника имаде их од прилике 500 погинути, а поред толико ће остати крњаво и сакато.

Али жали боже овај број има бити још већи, јер хрватско припомоћно друштво „Народна Хрватска Заједница“ у Сјеверној Америци, којему припада само 25.000 до 30.000 Хрвата, забиљежи сваке године најмање 160 осакаћених или погинулих чланова.

Ово добротворно друштво — највећа хрватска организација у Сјеверној Америци — исплаћује сваког мјесеца до 80.000 К обитељима и сиротама својих умрлих чланова. Од постанка друштва потрошено је у ту сврху мало не 10 милиона К. Обитељи сваког умрлог члана прима 4.000 К.

Затим је говорник пријешао на немарност консулских власти и држање владино према исељеницима и онда је стао, да упоређује емиграцију код других држава и у Аустро Угарској овјем ријечима:

Исељавање из наше монархије, на начин како се данас збива, већим је дијелом посљедица наших погоршаних политичких и економских одношаја кроз 30—40 година.

То вриједи као аксиом за емиграцију Хрвата, Срба и Словака. Емиграција из осталих предјела, особито из сјеверних земаља, можда је у себи нешто блажа, а на ниједан начин не даде се сравнити са хрватско-српско-словачком емиграцијом. О овој специфичној емиграцији ја ћу ваљда касније још разлагати, а сад у опште кажем, да је дужност државе узчестојати, да свака емиграција по могућности престане, јер свака емиграција претпоставља неки нездравни прираст на државном тијелу.

Још године 1881. годишње исељавање из Њемачке у Америку изнашало је 220.000 особа, а то је било 5 по сто ондашњег пучанства. Данас једва 25.000 Нијемаца из Рајха сели на години у Америку, и то већим дијелом ради својих трговачких посла. Али је у исто доба усељивање у Њемачку још веће — види Бернхард Хармс, „Weltwirtschaft und Weltwirtschaftspolitik“ — тако, да се данас Њемачка може назвати земљом усељивања.

Само колосални обртни развитак Њемачке могао је у мало година учинити то чудо.

Са господарским и политичким развојем Италије и њезина је емиграција назадовала, премда од неколико година емиграција из Италије већим дијелом има превремено сезонско обилежје, те не уништује радне силе земље, како се то догађа код Хрвата.

На сваки начин ми смо данас одмакли и пред Италијом у тужном питању исељивања.

Наша монархија изважа попречиено на годину 138.000 људи, који су сви мал не искључиво Словени, а Италија 125.000.

Али је Италија путем исељивања провела такву прометну политику, да је подигла до процвата своју трговачку морнарицу и осигурала домовини огромни превозни новац исељеника.

Послије тога је говорник изложио како су аустриски исељеници запуштени само зато што су Словени, те је упутио апел на владу да то питање уреди.

Књижевност, умјетност, просвјета

Гроф од Монте Христо. На далеку познати роман француског писца А. Диме „Гроф од Монте Христо“ био је на српски језик преведен још прије много и много година тако, да се то издање слабо гдје може добити. Сада га је поново превела Даница А. Милосављевића и изложио је у подлиско биоградској листа „Павде“, одакле је прештампан први дио у засебну књигу у издању познате биоградске књижаре С. Б. Цвијановића. Роман је веома занимљив и важи као пријатна забавна лектира. Они, који су овај нови пријевод имали прилике да читају, хвале језик и изражавају се да је лијепо преведен. Цијена је првој књизи 2 перпера.

Нова српска музикалија. Српски православни свештеник у Избишту, у Банату, Велимир Сперњак саставио је за гласови у двије руке и издао Српско Коло. Композиција је удешена лаким стилем и пријатно одговара српском слуху. Г. Сперњак, који је српску музичку литературу обогатио већ многим крским прилозима, придонио је и овјем колом лијепо, у српском духу сложено дјело нашим свирачима, које би српску композицију ваљали вазда да претпоставе страним композицијама сумњиве вриједности. Ово српско коло може се по цијену од једне круне добити у композитора. Листови ту српску композицију искрено препоручују.

„Оријент-Експорт“. „Оријент-Експорт“ се зове мјесечни часопис, који ће од сад излазити у засебном издању у 2500 примјерака за Србију. Тај лист у томе свом издању за Србију имаће задаћу, да буде тумач између српских произвађача и страних купаца и продаваца. На њему ће између многих других, сарађивати и г. Ото Кеслер, коме су све прилике у Србији одлично познате. С тога тај часопис најтоплије препоручују пажњи наших трговаца и надају се да ће одзив томе листу из Србије одговарати достојно услугама, које буде чинио трговини и привреди у опште.

„Бјегство Габриела Шилинга.“ У Ланштету крај Хале, малом њемачком купатилу, стоји и данас још стародревно позориште, без икаквог спољњег украса, исто онако, како га је Гете дао саградити. У позориште стале око 400 особа а у њему је само један паркет, гдје позоришни посјетиоци сви без разлике сједе на дугачким дрвеним клупама. И балкон је у позоришту! Али — акустика је недостижна тако, да и најлошији глумац постаје мајстор у дијалогу. У овом позоришту приказивала се сада најновија драма Герхарта Хауптмана у пет чина: „Бјегство Габриела Шилинга“. Режију је водио др. Паул Шленгер, бивши управитељ бечкога Бургтеатера. Посјетиоци премијере, све одлични људи и штоватељи Хауптманови, дошли су из Берлина и из Беча, да виде најновије дјело. Представа је присуствовао и Хауптман са сунругом и сином. Сједили су на почасном мјесту — на балкону! Садржај драме је овај: Сликар Габриел Шилинг патолошки је слабић, који је ожењен са обичном женом Евелином. Демонска нека Рускиња, Хана Елиас, претме га жени и учини га својим љубавником. Шилинг се и ње отресе и побјегне у слободу на једно острво у источном мору, гдје борави његов пријатељ вајар Маурер са плавоком својом љубом, гуслачицом Луцијом. Маурер и Луција су као здрави и креп-

ки људи права противност Шилингу и женама, које су њиме до сада владале. Маурер својим јаким упливом успије морално подићи сломљенога Шилинга. Већ су се договорили о путу у Грчку, кад на једном осване Хана Елиас и заокупи Шилинга, који за мало те није за увијек био за њу изгубљен. Доскора дође и Евелина. У најуспјелијем призору у цијелој драми, правдају се ове обавије жене за Шилинга, који од одвратности бјежи онамо, гдје ће имати мира од оваквих жена — у море, гдје се утопи. Драма је сјајно успјела, а присутна је публика приредила Хауптману управо заносне овације. Особито се повлађивало ономе призору, гдје се Хана и Евелина свађају за Шилинга, јер је с једне стране управо мајсторски израђена, а с друге стране је и мајсторски приказана.

Бесједи др. Н. Велимировића. Издавачка биоградска књижарница С. Б. Цвијановића, која је до сада издала лијепо број одабраних дјела, објављује: „За кратко вријеме изаћи ће у моме издању жељно ишчекиване „Бесједи“ др. Н. Велимировића, јеромонаха. Од говорених бесједа у биоградској Саборној Цркви изаћи ће у овој књизи следеће: Бесједа о Јовану и Иродијади, о вјери у мрак, о краљевским синовима, о осигурању живота, о борби за живот, о претцима и потомцима, о страху од живота и од смрти, о херонима наших дана, о вјечној бајци — љубави, о будућој срећној отаџбини, о трговцима у храму и о Христовој мањини. У овим Бесједама Хришћанство се посматра с гледишта савремене науке и савремених потреба. Старе и вјечне истине, којима је свијет хиљадама година живио, прилагођене су нашем духу и нашем разумијевању. Наша вјера представља нам се овдје не као једна недоступна и неупотребљива метафизичка комбинација но као једна разумна и жива сила, која учи, храбри, тјешти, оплеменава. Г. Велимировић схвата вјеру прагматички. Вјера је у онолико добра, у колико узвишава дух и руководи људе хероизму. Форма бесједа у г. Велимировића је сасвим оригинална. У осталом може се рећи да свака бесједа његова има и своју нарочиту форму. Каква је дикција у г. Велимировића могу знати само они, који су читали његово дјело „Религија Његошева“. Сваком својом бесједом г. Велимировић циља да побуди људи на размишљање и дјелање. Он се не устручава да представи и најгрђу стварност онакву каква је, но он се труди у исто вријеме, да тој стварности да један идеалан обрт, да је расплете, одухови, уздигне. Није нужно да понављамо све што је речено о г. Велимировићу и о литерарној страни његових досадашњих књижевних производа. Скрећемо само читаоцима пажњу још једном на то што је о томе писано у „Српском Књижев. Гласнику“, „Босанској Вили“, „Дјелу“, „Гласнику православне цркве“, „Вјеснику српске цркве“ и осталим нашим часописима и листовима како свјетовним тако и црквеним. Без сумње су још у живиој усмолени Биограђана многе од ових бесједа, које су привукле на се толику пажњу и препуњавале цркву слушаоцима. Надамо се с тога да ће их публика, како свјетовна тако и духовна — издане овако у засебној књизи, а у врло лијепој и укусном издању — радосно прихватити. Књига ће изнијети 18—20 табака а биће штампана Вуковим словима, која најбоље одговарају предмету. Цијена ће бити 3 перпера. Скупљачима дајемо за труд сваки једанаести примјерак на поклон“.

Јубилеј бугарске књиге. Ове године навршује се сто педесет година тачно од кад се појавила прва бугарска књига, коју је написао отац Пајсије. До тога времена у Бугарској су књиге писане на грчком језику. Отац Пајсије у првој књизи поставио је сам био двојак задатак. Прво да књигу напише на бугарском језику, а друго да покаже да Бугари нијесу увијек били робови, и друго, да су имали некад своју државу, која је извјесно доба и цвјетала. Пајсије је дуго времена провео у манастиру Хилендару. Ту се он састао са српским историчаром Јованом Рајићем. У том манастиру Пајсије је написао своју књигу и назвао је „Историја словенско-бугарска“. Та је књига довршена 1762. године, дакле прије 150 година. У књизи се налази: важност историје, историска збирка о бугарском народу и т. д. Књига се завршила ријечима у којима се слави свевишњи и всемогући дух „и није и присио и во вјек вјекв Амин“. Језик је ове књиге стари словенски језик, који се још и сад налази у старим црквеним књигама. Бугари су ову прославу бугарске књиге одржали на свечан начин. Установљена је и стипендија, која ће носити име: Отац Пајсије, а на универзитету биле су свечаности. Све средње школе нијесу имале предавање тога дана, него је ученицима говорено о значају Пајсије-ве књиге за бугарску историју.

† **Леон Дијеркс.** У Паризу је извршио самоубиство Леон Дијеркс, један од највећих савремених пјесника „кнез фран-

цуских пјесника". Леон Дијеркс је припадао школи пјесника парнасца и био привржен ученик Леконта де Лила, пјесника „Античких поема“. Прву књигу пјесама штампао је године 1864. Али је запажен тек послје појаве друге збирке пјесама, „Склопљених усана“. Његова књижевна репутација је послје расла сваком новом књигом. Године 1901., пјесници су га изабрали за свога кнеза. Леон Дијеркс је нађен мртав у уторак изјутра, у своје стану, у постели. У очи тога дана он је био сасвим добро расположен. Вече је превео на Монмартру, са пријатељима; кад је око поноћи дошао кући, разговарао је са својим братом, кроз чију је собу пролазио. Ништа у њему није наговјеђавало одлуку да изврши самоубиство. Он је задњи заступник тако зв. парнаске школе. Као што сви заступници тога пјесничкога смјера, дошао је и Дијеркс из колонија. Рођен је године 1838. на острву Реуниону. Од својих пјесничких производа је издао врло мало, јер је непрестано своје поезије дотјеривао и изглађивао. Француски пјесници су га године 1901. прозвали „Prince des Poètes“, а он је тај наслов носио врло чедно. Још прије неколико дана декламовао је Дијеркс своје стихове пригодном открићу спомен-плоче на кући пјесника Стефана Малармеа и славио гениј тога великана пјесника, који му је у много чему био врло сродан. У уторак је његова газдарица нашла на столу цељуџицу, писану његовом руком, гдје пјесник јавља, да својевољно полази у смрт. Кад је газдарица похрипила у његову спаваћу собу, нашла је Дијеркса мртва у постели.

Ново дјело Габријела д' Анунција
Познати модерни талијански писац Габријел д' Анунција намјерава да изда у најскоријој будућности ново дјело под насловом „Размишљања о смрти“. Сем тога д' Анунција ради већ на једном новом дјелу „Тајне гласова“. „Ја покушавам, каже он, да пробудим у усменим свјетовима и друге гласове које сам икад чуо, и који ми одјекну у души. Тек ће књига показати какве мисли покушавам да остварим. Ја сам створио нов начин изражавања, необичан склоп ријечи, склад између ријечи и рјеченица. На тај начин сам успио да својим осјећањима и својим утисцима дам израза у свој њиховој дубини и топлиоти. Ја данас гледам сасвим другим очима, и научио сам да је стварност тамо гдје сам прије замишљао визију. И ја сам као и други одвећ често гледао у небо“.

† **Др. Зикмунд Винтер.** У купатилу Рајхенхал умро је у сриједу омиљени чешки пјесник, уважени књижевник и педагог, школски савјетник др. Зикмунд Винтер. Родио се 1849. год. у Прагу. Почео је служити као професор у Пардубици, за том у Раконицу, и на напонак у академској гимназији у Прагу. У младим данима почео је писати пјесме, које се и данас радо читају међу Чесима. Послије се уз поезију почео живо занимати за културну прошлост чешку, па је на том подручју дао чешкој науци много лијепојих студија. Писао је о занату и трговинама у 14. и 15. вијеку, о ношњи у чешким земљама, о животу у прашким високим школама. Његов књижевни рад обухвата неколико лијених свезака. Винтер је због својих литерарних заслуга изабран за члана чешке академије.

Умро сликар Швајгер. У Прагу је у 62. години умро знаменити чешки сликар Швајгер послје дуге болести. Швајгер је био први предсједник чешке академије уметности. Швајгер је насликао силу слика за познати град Крајценштајн грофа Вилцка.

† **Анатол Лероа — Болије.** У недељу је умро у Паризу Анатол Лероа — Болије у својој 66. години. Био је један од најсјајнијих духова модерне Француске. Написао је безбројна историјска дјела, а нас Словене је нарочито задужио тим, што је велику пажњу посвећивао баш нама. Једно од главних његових дјела је „Руско царство и Руси“ у три свеске. У многобројним својим новинарским чланцима и крајим саставцима увијек је заступао идеје човјечности, мира и социјалне правде. Анатол Лероа Болије родио се 30. децембра 1841. у Лиснесу. Свршивши науку, посветио се историјским студијама, те је објелоданио г. 1866. „Une troupe des comediens“, а г. 1875. „Рестаурација наших историјских споменика пред умјетношћу и прорачуном“. Г. 1872. је пропутовао Русијом и касније се још три пута онамо вратио. Монументална су нека његова дјела о Русији „L'Empire des Tsars et les Russes“ (1881.—1889. у три свеске), „Un'homme d'etat russe“ (Николај Миљугин), „Француска, Русија и Европа“ итд. Много је писао у „Revue des deux Mondes“ и издао још дјела о револуцији, напипству, антисемитизму, социјализму итд. Године 1881. био је именован за професора историје на „Ecole libre des sciences politiques“.

† **Антон Ашкерц.** Један од најодличнијих и најумнијих синова најближег нам братског народа словеначког, знаменит човјек, врли родољуб, Антон Ашкерц, нај-

знаменитији словеначки епски пјесник, преминуо је у понедељак у Љубљани, завршивши смрћу својом у тугу словеначки народ и словеначку књигу. Вихори живота бјеснили су око њега, али га нијесу могли уклонити, још мање га саломити. Као звона звучи име Антона Ашкерца, чије свима нама добро познато име остаје у историји словеначке књиге и културе златним словима урезано. Смрћу Антона Ашкерца умукла је лира пјесника, чија музика није била мека и неврастенична но шарпанске. Као звук звона акорди његових пјесама означавали су вјечне идеале, Словенства, Слободе и Братства, а одјекивали су и као оштри мачеви и приказивали дубоке незаљечиве ране. С Ашкерцим је легло у гроб меко срце, које је за свакога кучало, а коме се срећа никад није осмјернула. Рођен је у Св. Марјети, убавом штајерском сеоцету, код Римских Топлица као син сељачки. Гимназију је учио у Цељу, а богословију у Марибору на Драви. Желю да ће да буде свештеник, јер је мислио, да ће с тога положаја најслободније и најиздашније моћи придонијети користи својега народа. Као млад капелан службовао је у више мјеста свога родног краја, непрестано радећи на личном усавршавању. Када је настала борба између клерикалаца и народно-напредних Словенаца и у души пјесника зачела се велика унутрашња душевна борба, ломило се у њему између вјере и сазнања, између слободумља и клерикализма. Ашкерц је био од оних, коме је увијек било, „што на уму, то на друму“, што је осјећао и мислио није крио, но је отворио срце и слободно исказивао без обзира на то, што ће тиме себе штетити. Млади капелан био је већ истакнут пјесник када су га црквене власти немилостиво почеле прогањати због његова слободумља. Фанатичне црквене старјешине душмански су га прогањале и премјетале из мјеста у мјесто, али га нијесу могли поколебати у његовом увјерењу. Он је остао досљедан себи. Крај његових мука није био. Тада је био принуђен да напусти службу и да тражи хљеба на другој страни. Гонили су га док у огорчењу није свукао мантију са себе и постао слободан грађанин. Као чиновник љубљанске општине Ашкерц је неуморно радио на књижевности, па је својега народу оставио бисере вјечне вриједности. Ашкерца је пропутовао пола Европе и сав Словенски Југ, о коме је тако лијепо пјевао. Био је то један од највећих умова братског нам словеначког народа и један од словеначких пјесника, те је смрт његова, која је дошла изненада, тежак ударац за Словенце, који ће вјечно славити спомен свога великог родољуба и пјесника.

Нова књига. Поводом стогодишњице Наполеоновог похода на Русију, изићи ће крајем јула од Др. Триског. „О Русији и Русима“ са овом садржином: Стогодишњица Дванаесте и Тринаесте. Мисли просвећене историјском смислу и значају тих година за српски и руски народ. — Увод. Велика држава и велика литература руска. Њемачко-словенска културна борба. Резултати борбе: Аустрославизам, Триализам, Словенски огор, Неославизам. Потребна међусобног поштења и упознавање Словена. Познавање Русија и Русије. — Мисли и утисци из Русије. (Читано 22. априла 1912. год. на вечеру у Руско-Српском Клубу). — Из руске прошлости. Преглед руске историјске прошлости и мисли о појединим појавима руског историјског живота. — Црте из руске литературе у вези са психологијом народном. Из Пушкина, Лермонтова, Тургенјева, Гончарова, Доброљубова, Толстога, Достоевскога, Чехова. — Књига ће изијети око 12 штампаних табака. Цијена 1 динар (круна). Претплату слати: Биоград, Руско-Српски Клуб. Ко пошаље претплату за десет претплатника, добија једну књигу бесплатно.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Лијечење туберкулозе

За нас је овдје најглавније питање, како се може од туберкулозе лијечити. Послије Кохова проналазка туберкулозне клице мислило се, да ће се наћи поуздан лијек, који ће болесници узимати и оздрављати. Кох је и сам из убијених туберкулозних бацила испирао сокове, које је назвао туберкулином. Кох је мислио, да ће тим својим туберкулином моћи убити или бар задржати туберкулозу код човјека. Свијет се био опсио од радости. Милијун јектичавих и њихови сродници и пријатељи оживјеше, наде се у њима пробудише, те силни појуреше у Берлин као на хабу или Христов гроб, да траже оздрављења. На жалост врло се брзо показало, да је Кохов туберкулин слаб и да не може, да сачува од смрти оне силне патнике, у којима се јектика уврежила. Разочарање, клонуло била је страшна. Свијет је повјеровао, да му је с неба сишао месија, а овамо месије ни одкуда.

Кохов туберкулин и ако је изгубио вриједност за потпуно излијечење, ипак

се данас употребљава, да се њиме позна прикривена туберкулоза код човјека и говеда, а многе га болнице употребљују још и за лијечење.

Послије Коха су многи други љекари тражили и састављали лијекове против туберкулозе, али ни до данас се није нашао поуздан лијек од ове народне болести, и ако се у дневним новинама сваки час пише, да је овај или онај пронашао поуздан лијек од јектике, не вјерује тим гласовима, али се надајте скоро таквом лијеку.

Но и ако нема поузданог лијека од јектике, зато се може ипак јектичав болесник излијечити. На жалост тај је лијек врло скуп, кошта големих новаца. Од јектике се могу данас отети скоро само богати људи, а и ти само онда, ако почну са лијечењем доста рано, онда, док им јектика није још јако захватила и разрипла плућа.

У чему лежи тај лијек? Болесник прије свега мора за дужи вријеме, можда и за свега година напустити и свој позив и сваки посао и отићи у лечилиште, у санаторију, гдје ће стомак хранити изврским јелом, а обољела плућа хранити изврским ваздухом. Што је стомаку јело, то је плућима ваздух. Плућа живе од ваздуха и што је ваздух изврснији, чистији и свежији, тим се и плућа у њему брже снаже и враћају тронулу снагу. Уз одличну храну и изврсни планински ваздух болесницима је санаторија школа, у којој се науче, како умјерено да живе, како да назе на себе и своје испљувке. У санаторији се болесници свикну на разуман и здрав живот, те тиме спасу себе од туберкулозе а уз то су тако обучени болесници и прави апостоли: проповиједају и другим људима, како треба да живе и своје здравље сачувају из канџи проклете јектике.

Но ко може плаћати велике санаторијске трошкове, ко може живјети мјесецима, а да не зарађује за себе и своје? Само богат свијет. Зато богат свијет може и да оздрави од јектике, а и иначе богат свијет ређе гине од јектике, јер има и добру храну и здрав стан и не мора да се кужи у испљуваним зараженим радионицама. Сиротињи су затворена рајска врата. Сиротиња нема новаца, којима би главу своју откупила и зато и гине од јектике, као сиромашкова њива од горушнице, паламице и зубаче.

Па шта да се ради? Како да се сиротиња помогне?

На то питање морамо овако одговорити: сиротиња истина мора погинути од јектике, кад је већ добије, али нека сиротиња пази, да не добије јектику. Кад се овако узме питање, онда се и сиротиња може надати, да неће умријети од јектике. Лакше се сачувати од јектике, него се од ње излијечити. Лакше се сачувати од отровних змија да нас не уједу, него излијечити ујед отровне змије.

Сиротињи је главни задатак да се чува од туберкулозе. А сачуваће се, ако прије свега пази, да има здрав, видан, сух и простран стан, који мора чисто држати и често вјетрити. Ако се сиромаш човјек сели у нов стан, а не зна, ко је у њему прије станао, нека га прво окречи, опере, добро провјетри да убије све туберкулозне бациле, ако их у стану случајно има. За тим треба pazити на добру и здраву храну, на умјерен живот, на чисто држање (прање и купање) коже, на свакодневно шетњу у природи. Рубље треба често мијењати, постелу често пресвлачити. Чувати се треба назеба и сваку болест из рана лијечити, док није обузела маха, јер свака тежа болест иде на руку јектици. Рјечју треба ићи за тим, да тијело своје ојачамо, оснажимо, да се може боље одупријети туберкулози. Слабу дјечу треба снажити добром његом и храном, игром, гимнастиком, боравком у здравом ваздуху. Слабуњеву школску дјечу треба слати у планине ради доброг ваздуха или на море, гдје ће се купати, сунчати и кријепити на добром морском зраку. Чувати се треба пића. Ко помаже друштва која се боре против пијанства и ширења венеричних болести, помагао је знатно у борби против туберкулозе. Ако се случајно неко у сиротињском стану окужи јектиком, треба га одијелити, да засебно живи и jede; јектичав болесник мора имати засебно посуђе, засебну чашу, четку за зубе, умиваоник и убрис.

Ако је стан од једне собе, а друштво велико или ако има дјеце у стану, онда је најбоље и напаметније дати болесника у болницу, да се породица његова спасе јектике. У болницама се данас сиротиња лијечи бесплатно, а њега је у њима добра, за то се не треба туђити болнице, у коју одлази данас и највећи богаташи.

Ну та одбрана и борба сиротиње против туберкулозе није сама по себи довољна. Сиротињи мора притећи у помоћ држава, општина и цијело људско друштво. Држава и општина мора се постарати да сиротиња живи у пристojним становима, затим да може доћи до сталне и поштене зараде. Уз то мора држава са друштвом свом снагом потпомоћи борбу

противу јектике. Државе данас то и раде и тамо, гдје највише раде, тамо јектика много мање утаманује људе него прије. У Њемачкој, Енглеској, Данској данас куд и камо мање људи умире од јектике, него прије 20 година и ако се за то вријеме становништво знатно умножило. Том напретку у борби су много припомогле просвећене државе тиме, што су наредиле, да се сваки стан, у којем је живио јектичав човјек, мора дезинфиковати: очистити од туберкулозних бацила. Још је успјешнија постала борба против јектике тиме, што је држава наредила, да се сваки случај јектике мора властима пријавити, да би могле станове дезинфиковати и друге наредбе учинити. Уз то државе подижу народне и јевтине санаторије, а поред државе подижу санаторије и друге установе. У тим санаторијама лијече се сиромашни јектичави болесници. Неке државе помишљају и на то, да подигну и болнице за оне најтеже јектичавце, да у њима проведу своје последње дане. То је за то врло добра замисао, што јектичави људи баш у другој половини своје болести почну плувати и из себе избацивати туберкулозне бациле. Да се дакле не би здрави људи кужили најпаметније је у болнице их послати, одијелити оне људе, који сију јектику међу свијетом. Кад би сви јектичави људи били савјесни, те не би допустили, да из њих изиђу живи бацили у свијет и кад би се сви тежи јектичавци могли одијелити од здравих, кад би се сви могли смјестити у болници за јектичаве — јектике би нестало са земље, као што је данас скоро сасвим нестало у Европи и куге, колере, а особито губе, која је прошлих вијекова била врло онака, и врло раширена болест.

Уз ова споменута средства, која се употребљавају за сузбијање туберкулозе морамо споменути још једну врло значајну установу. То је установа диспанзера, станица за преглед и потпору туберкулозних, а то су заводи, у којима се бесплатно прегледају јектичави. Гдје им се дају лијекови, плуваонице и сва упуства, како да живе и чувају остали свијет, да се од њих не окужи. Ти заводи бесплатно дезинфикују болесничко рубље. Уз то ти заводи дају и храну, добру, здраву храну јектичавима, дају новаца породици јектичавих болесника, брину се, да се болесник смјести у санаторију или болницу, ако је потребно. Ти заводи уједно шаљу своје људе, да дознаду колико болесник зарађује и да лично прегледају болесничков стан, да виде, какав је и ко све живи у њему. То је врло важна ствар. Тиме завод дозна, да ли је стан здрав, да ли је препуњен, да ли има у њему дјеце, која се прва могу заразити и онда ти заводи гледају, да болесник дође до здравог стана, да се дјеца ако треба уклоне из таквога стана, ријечју ти заводи се не брину само о болеснику, него и о његовој породици и иду за тим, да бар породицу спасу од јектике.

Те изврсне заводе већином издржавају новчаним прилозима поједина приватна друштва и милосрдни људи. Велика је срећа за свако оно мјесто, које има такав завод, јер он може силне људске животе да спасе смрти.¹

Напредније, просвећеније државе врло су много учиниле и чине, да туберкулозу сузбију. Но ма колика да је државна помоћ, та никад не може бити довољна. И ми сами грађани морамо засукати рукаве. Ми сами морамо познавати ту борбу, како се бори против јектике и свима својим суграђанима отворати очи, учити их како да чувају и себе и нас од јектике. Сви морамо не само ријечју, него и дјелом, прилозима предавањима и свим другим начинима потпомоћи да се јектика из нашег друштва потисне, јер само тика удруженом снагом можемо у том тешком рату са јектиком побједити. За то учимо сви и своју науку дајмо даље својим ближњима, јер тиме чувамо срећу и главу и себи и својима.

Д-р. Лаза Марковић — Нови Сад.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Цвјетање и оплођивање лозе

Цвјетање је једна од најважнијих појава у животу винове лозе; јер родност чокота зависи од тога, како се цвјетање изврши.

Цвјетање лозе бива, кад средња температура дана буде 18—20° С. Цвјетне капице се подигну над прашицима и отпадају, и цвјетови се отварају. Отварање цвјетова бива дању, и то прије подне између 7 и 11 часова. То је вријеме, када се и оплођивање цвјетова највише изврши; а тада се и најкорисније врши вјештачко оплођивање (хибридација). Нормалних година цвјетање у винограду траје двадесет дана, али може да се сврши и за осам дана. Одвећ велика температура

¹ Диспанзер постоји у Крагујевцу под именом Потпора, а и у Биограду је све припремљено да се уз болницу за туберкулозне отвори и диспанзер.

од 30—45 није повољна за цвјетање лозе, те се ово тада и не сврши потпуно.

Цвјетање лозе праћено је развијањем пријатног и јаког мириса, који је сличан мирису резеде. Овај је особито јак код дивљих лоза, па се цвјетови од ових, кад им капице спаду, радо скупљају и додају вину, ради мириса.

Најповољније су погодбе за правилно цвјетање и оплођивање: температура од 20—25°C. са 40—50° хидрометричних (влажноти); дани свијетли и обасјани сунцем, ваздух више покретљив но миран и топао, земља умјерено влажна (свјежа). Сорте које се теже оплођавају изискују температуру.

Хладне и дуготрајне кише, град и нагло расхлађивање ваздуха, као и оштрији и јаки вјетрови ометају правилно оплођивање; у таквим приликама неки се цвјетови и оплоде, али многи остану неоплођени, и ови се сасуше и онаду, или се неоптупно оплоде. Тада постаје оно што се каже: „цвјет смеће“, или „реуљавост“ код рђаво оплођеног грождја. Код последњег поједина зрна остану мала, а остала се развија обично. Но код неких (нпр. Муската Александриског) постигну обичну величину и неоплођена зрна, само што она остану зелена. Сјемена у оваквим зрнима нема никако или је закржљало.

Како се, према томе, оплођивање не извршује код свих сората лозе подједнако, на име код неких боље а код других лошије, и ако се оне налазе у истим приликама, све се сорте лозе могу подијелити у три раздјела:

1. Сорте које у опште мало има склоност за сметање и реуљавост, а случај такав може бити само кад је година хладна и влажна; у њих је потпуна сродност између плодних органа у истом цвјету, и између цвјетова истога грозда, и самооплођење се изврши поузданије, те с тога и дају свагда здраво грождје.

2. Сорте које имају доста истакнуту склоност за сметање и реуљавост, и код којих се то дешава и кад су године погодне са цвјетање; у њих плодни органи имају мало сродства; њихов сопствени цвјетни прахак недовољан је за потпуно оплођивање, међутим према прашку од оближњих чокота и других варијетета, има јаче сродство. Ове се сорте могу потпуно оплодити само ако слабији вјетар или инсекти потпомогну пренос прашака са стране. По томе, код њих је потребно укрштено оплођивање; те и виноградар, да би добио добро грождје, морају вјештачки пренијети прахак од лоза с мушким цвјетовима. У овај раздио спада: Мадлене, Шардоне и др.

3. Сорте код којих се кртки прашници посувраћају испод плоднице, кад отпадне капица, и које се апсолутно не могу оплодити, те се сматрају као женске лозе. За ове је неопходно потребно оплођивање потпуно вјештачки. У ту сврху најповољнији успјех показује: запрашивање сумпором за вријеме цвјетања. Овим се радом скидају капице са цвјетова а у исто вријеме се и цвјетни прахак раздува, те се нахвата по жиговима и оплоди тучкове. У такве лозе долази нпр. Чауш, који је у Смедереву познат под именом „Адакалка“. Цвјетање лозе у нашим виноградима почиње обично друге половине маја па прелази за неколико дана и у јуну.

Гајење ђурака

Ђурка почиње да носи јаја концем фебруара или почетком марта, а ако је вријеме рђаво и дозније — у априлу. Пошто ђурка увијек воли, да јој јаја буду сакривена, то тражи за носиво склонита и забачена мјеста, какав шушњар, кровину између зграда, ограда и плотова, празне шупе, стаје и т. д. Приликом скупљања јаја треба пазити, да јој се гнијездо не руши и у нереду оставља, јер ђурка то не воли. Чим примјети, да јој је неко по гнијезду баратао, с мјеста напушта то гнијездо и тражи друго на склонитијем мјесту. Такође мијења гнијездо, кад јој се не оставља полог. Вурка снесе највише 20—25 јаја. Чим са носивом буде готова, одмах се расквоцава. Ако се жели, да насади, онда је треба насадити на мјесту гдје је носила, јер врло нерадо лежи у новом гнијезду. У шупи или стаји ако има двије или више ђурака насађених, треба их одвојити тако, да једна другу не виде. Кад се ђурка дигне са гнијезда ради балегања и храњења, врло се често дешава, да при враћању не погоди своје гнијездо, већ оде у туђе; ако је откривено она и легне у њ, а ако није, она се почне да туче са ђурком, чије је гнијездо, и у тој тучи обично полуцају сва јаја. Да не би тога било, треба сваку ђурку послје храњења упутити у своје гнијездо да легне. Све ове околности треба имати у виду приликом насађивања ђурака, па им гнијезда правити увијек одвојена или са засебним улазом. Под једну ђурку не треба насадити више од 14 до 20 јаја. Јаја морају бити свјежа и нераздежана, за то треба ради контроле на сваком јајету обилежити датум, кад је снесено. Вурке, које су ревносне ле-

жиље и рјеђе напуштају гнијезда, треба их сваког дана дизати са гнијезда, да се избалегају, нахране и напоје, а и јаја у гнијезду да се провјетре. Извођење код ђурака траје 28—30, а највише 31 дан. Изведене ђурчице треба оставити код мајке у гнијезду 24—36 сахати, да се осуше, а по томе их унијети у какву топлу, али не и прегријану собу, шулу, стају. У овако затвореном простору треба их чувати 1—3 недеље, према томе какво је вријеме напоље. Ако је вријеме топло, онда их треба истјеривати напоље, али увијек да има хладовитих мјеста, кров, шума, воћњак, настрешица, гдје ће се склањати од јаког сунца, према којему су веома осјетљиви. Прва храна за ђурчице су: црвци, мравија јаја, исјецкане глисте, млад сир, ситно измрвљен хљеб и др. Од биљне хране најбоља је: ситно сасјецкана салата, коприве, спанаћ, перје од црног лука, маслачак итд. Овијем их треба хранити од другог дана па за двије недеље, а послје тога добра им је храна: просо, сијерак, прекрупа од овса, јечма, кукуруза и сва она храна, којом и пилиће хранимо. Зелениш и месната храна у мају им је мање потребна, јер исту налазе довољно на паши. За прво вријеме ђурчице треба хранити свако пола сата или на један сат. Вурчићи су по природи глуни, те у почетку врло их је тешко навићи, да се сами хране, јер „не умију да једу“. Зато их треба или силом хранити, боље рећи, кљукати, или што је боље, придружити им неколико пилића, поред којих ће се навићи да кљуцају, једу и траже храну. Највећи непријатељ ђурчића су кише, влага и хладноћа, за то их од тога треба добро чувати. Док се не дигне роса са свијем, никако их не треба истјеривати у поље или на стрњку. Такође и сунчана жега шкоди ђурчићима. Кад наврше ђурчићи 8 недеља, онда су већ толико ојачали, да са мајком могу спавати на сједалима. Вријеме између 8. и 10. недеље старости најопасније је за ђурчице, јер онда код њих настаје бубуљичање, које може бити врло смртносно по цио извод, ако се не обрати довољна пажња. Ако су глава и врат црвени и ђурче весело, онда је знак, да ће бубуљичање олако проћи; обоји ли се лице и подгушњаци блиједо-црвеном бојом, перје накрести, а ђурче постане немирно или почне да куња, онда су то рђави знаци. Многи за вријеме бубуљичања мажу ђурићима врат и главу пријесним маслом или зејтином, како би болест лакше и брже прошла. Но, све те љекарнице су излишне и без дјјства. Главно је овдје побринути се, да ђурићи имају сух и довољно топао локал за становање, гдје ће бити заштићени од кише и хладноће и да за све вријеме, док бубуљичање траје, буду добро храњени чистом и јаком храном. Кад ђурићи одрасту, онда подносе и најрђавије вријеме; онда им не шкоди ни киша, ни вјетар, ни зима. На највећој чичи и увиједи спавају под ведриј небом на дрвећу и то им ништа не смета. Онда су и у погледу хране скромнији и једу све, што им до уста дође: зрнење, воће, све врсте зелениша, хватају мишеве, гуштерове, змије и т. д. Воле пашу, и могу се лако чувати, јер се сносе здружене у чопорима, као и овце. Нарочито уживају на скоро пожњевеним стрњацима, гдје налазе обилну храну; по шумама, гдје има много жира, који радо једу, и дебелих хладовина, да се од сунца склањају и т. д. Дакле, највећа је тешкоћа око гајења ђурака, док не прекуже бубуљичање, а чим то пређе, онда их је лакше чувати него и једну другу живину.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Отварање изложбе. Јуче у 11 сати прије подне на свечан је начин отворена изложба, коју је приредио угарски трговачки музеј у сали Владиног Дома, у присуству Двора, Краљ. Владе, дипломатског кора и многих отмијених личности. На улазу посетиоце је дочекивао г. барон Гизл од Гизлингена, аустријски посланик са члановима приређивачког одбора, који су посетиоцима показивали изложене примјерке продуката угарске индустрије, а по том их послужили шампањцом и послас-тицама.

Комисија за уређење границе. Наша комисија, која је заједнички радила са комисијом отоманске царевине ради уређења црногорско-турске границе, завршила је повољно у начелу свој рад и сад се само чека потврђење тога рада од Високе Порте. Завршујући рад, чланови отоманске комисије приредили су нашој комисији вечеру, а синоћ је у „Гранд Хотелу“ и председник наше комисије г. Нико Татар, обласни управитељ, давао вечеру у част отоманске комисије. Од стране отоманске царевине на тој вечери били су: г. г. Рустем Алфред беј, отомански посланик са секретаром Цвдет бејом, и пуковник Али Риза беј, председник комисије са секретаром Решад бејом. Од стране наше били су: г. г. војвода

Илија Пламенац, генерал-ађутант бригади Митар Мартиновић, министар војни и заступник министра спољних послова са г. Славом Рамадановићем, начелником и г. М. Павловићем, првим секретаром министарства спољних послова, бригадир сердар Јанко Вукотић, министар војни на расположењу, Душан Греговић, министар спољних послова на расположењу, командири Јово Бефир, Јоко Јовановић и Ристо Љумовић, проф. М. Ковачевић и Гавро Протић, погранични комесар.

Свети Синод. У понедељак 11. тек. ов. год., отворене су сједнице Св. Синода Кр. Црне Горе. У 8 сати изјутра у митрополијској цркви одржано је позивање Св. Духа, а одмах затим отворене су сједнице.

Испит зрелости. Јуче су у великој државној гимназији завршени испити зрелости. Кандидата је било осам и сви су проглашени за зреле и то: двојица с одликом, тројица једногласно зрели, а тројица већином гласова. Кандидатима је комисија јуче послје подне саопштила резултат испита. Ово је трећа матура у нашој земљи.

Основне школе. Јуче прије подне распуштене су пријестоничке основне школе, које су већ завршиле рад у овој школској години. Ученици и ученице били су са својим наставницима и наставницама у цркву ради позивања светог духа, а по том су скупа отишли у школу, гдје је ученицима саопштен резултат њиховог годишњег успјеха, када су одличним ученицима раздијелени дарови у књигама. Пошто је управитељ основних школа г. Андрија Јовановић ученицима држао пригодан говор, ученици су распуштени кућама.

Добротвор ждробаничке школе. Вршилац дужности командата бјелопавлићске бригаде г. командир Агица Лакић, да би очувао дуготрајни помен своје рано преминулом брату, Милији, уписао га је за члана добротвора фонда сиромашних ученика основне школе на Ждробанику са улогом од педесет пернера, на чему му у име сиромашних ученика, учитељи поменуте школе изјављују најтоплију благодарност. Надати се, да ће примјеру г. ком. Лакића и други сљедовати.

Потпомагање заната и трговине. Из Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори јављају нам ове појединости: У штапаном и разасланом извјештају о раду и имовном стању друштва, спремношћу за скупштину друштвену на 20. пр. мј., управа је друштвена по књигама рачунским примјетила, да, попогрешком приређивача тога издања, нијесу у њ објављени ови добровољни прилози: пок. Мата Станића перн 100 и пок. Ивана Вујице П 50, пређ трговца из Никшића, даних сума на име добротворних улога, а осталих недоплаћеним; пок. Арциб. Милиновића П 67-17 п.; Др. Јована Кујачића П 21 прихода од једног предавања; пароха К. Матановића, В. Вукотића и М. Ђуровића П 10 прихода од једног водоосвећења; Крста П. Пекића П 10; Петра Ђурашевића П 980; Зетске Штедионице П 750; прилог с једне вечере код М. Иличића П 7; прилог учитељског Удружења Морачког П 7, у мјесто вијенца пок. П. Меденице; дајти вишци у у чланарини: попа Ђ. Мијушковића П 6, Бошка Думовића П 4 и Милосави Раичевића П 314 п. Послје главне Скупштине од 20. маја т. г. до данас извољела су се уписати у чланство друштва и чланарину уписати ова госнода: Ристо Поповић, Филип Мартиновић, Вукашин Божовић, Јован Јовићевић, Нико Новаковић, Христифор Моравац, Мирко Мијушковић, Лавослав Чањек, Томо Поповић, Перо Шоћ, Блажо Милановић, М. Димитријевић, Љубомир Гломазић, Милан Рамадановић, Михаило Поповић, бриг. Митар Мартиновић и Широ Д. Мартиновић. Приликом смрти пок. Динка Мистуре, апотекара из Подгорице у мјесто надгробног вијенца, приложили су каси овога Друштва г. Урош Марић с Цетиња П 20 и г. Перо Ј. Кнежевић, из Подгорице П 10, на најпоноснији начин одужујући се тијем трајној успоми милог им покојника. Управа саопштава овјем члановима и пријатељима и моли их да изволе на знање примити, да је за пријем чланарине и добровољних прилога овлашћен г. Владимир Пойовић, члан управе друштвене и члан обласног суда на Цетињу, који ће до друге скупштине вршити дужност секретара-благајника, пошто је изабрани секретар-благајник одступио.

ТЕЛЕГРАМИ

Петроград, 7. јуна. — У Думи при расправи о мрнарским грађевинама изјавио је изјавио, да благајна царевине може потпуно одговорити изискивањима народне одбране, не прибјегавајући никаквом зајму.

Цариград, 7. јуна. — Новине тврде да су амбасадори тројног савеза на пријатељски начин сандирали министра иностраних дјела односно услова на којима би се могли предузети кораци о посредовању; слични корак учињен је у Риму.

Биоград, 8. јуна. — Министру правде уважена је оставка; министарством ће управљати министар унутрашњих дјела.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Позивају се она г. г. претплатници којима истиче претплата 1. јула тек. године, да изволе на вријеме обновити претплату, како не би било прекидања у пошиљци листа. Цијена је за „Глас Црногорца“ досадашња и означена је на челу листа. „Глас Црногорца“ неће се никоме слати ко унапријед не пошаље претплату.

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.

Цетиње, 3. јуна 1912.

Администрација
„ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Званични огласи

ОГЛАС

Министарству Финансија и Грађевина потребно је имати под Бар, у року од 15 дана од дана нотификације пријема понуде, око 6000 (шест хиљада) квинтала сухог доброг кукуруза у врећама.

Ко би био вољан лиферовати Министарству горњу количину жита, нека поднесе писмену или брзојавну понуду до 12. т. мј., до 6 сати по подне, са ознаком цијена у перперној вриједности, по квинталу, франко бордо Бар.

Овај је оглас и брзојавно упућен познатијим домаћим житарским трговцима.

Број 7116. Из канцеларије Кр. Министарства Финансија и Грађевина од 10. јуна 1912.

ОГЛАС

Шпиро Стева Деље с Цетиња, јавио се својима потоњи пут, мјесеца јуна 1908 г., из Глобе Аризона у Америци, те се моли сваки ко би што о поменутом знао, да изволи што прије извијестити ово Министарство.

№ 1454. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 18. маја 1912 на Цетињу.

ОБЈАВА

На дан 17. јуна т. г., у три сата послје подне Административни Одсек Министарства Финансија и Грађевина, одржаће јавну лицитацију у својој канцеларији за набавку 600 (шест стотина) кубних метара дрва за огрјев државних надлештава на Цетињу у идућој зимској сезони (1912/1913.)

Ближа извјешја и услови могу се добити у канцеларији поменутог Одсека сваког радног дана за вријеме канцеларијских часова.

Број 6326. Из канцеларије Административног Одсека Министарства Финансија и Грађевина, 24. маја 1912, Цетиње.

Цијене производа у главнијем мјестима за мјесец јануар 1912. године

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																						
		ВУНЕ		МАСТИ			МЕСА СУВА				РИБА СУВА				МЕСО СВЈЕЖЕ									
		опране	неопр.	сво-рупа	желе	сала	сир	пршу-те	слани-не	настро-дане	меса	воста	постр-жа	свака-ница	југула	уљана	Риба свјеска разна	гонеје	телеће	јак-иће	јајеће	овије	које	сви-сно
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А													
1	Цетиње	1,60	1,30	2,...	3,...	1,...	2,...	1,80	1,60	1,60	1,14	2,...	3,...	3,...	1,60	0,80	1,...	0,91	2,...	...	0,84	0,80	1,20	
2	Подгорица	...	...	1,80	2,15	1,10	1,75	1,50	1,55	1,60	1,20	...	1,60	1,90	...	0,30	0,76	0,76	...	...	0,72	0,56	1,...	
3	Никшић	...	...	1,80	1,10	1,80	1,20	1,80	1,20	1,90	1,20	...	1,40	...	...	0,96	0,80	...	...	...	0,80	0,80	...	
4	Бар	...	1,20	3,...	3,70	1,40	2,50	1,70	2,...	1,80	1,50	1,60	3,70	...	0,80	0,60	0,80	...	...	...	1,...	0,70	...	
5	Колашин	...	2,...	2,...	2,90	1,20	1,50	1,50	...	...	...	1,...	2,40	...	0,80	0,80	...	...	...	...	1,...	0,70	...	
6	Ријека	...	...	3,20	...	...	2,...	1,60	1,72	1,60	1,13	...	...	...	0,60	0,70	0,90	...	...	...	1,...	0,70	...	
7	Данилов-град	...	...	1,52	...	...	...	1,60	1,65	1,60	1,20	...	...	...	0,60	0,60	0,72	...	...	...	0,78	0,60	1,50	
8	Улцињ	...	...	3,20	...	...	...	1,92	2,20	2,...	...	...	...	...	0,90	0,66	0,84	0,84	...	...	0,80	...	...	
9	Андријевица	3,...	2,...	1,80	3,...	1,36	...	1,20	2,...	2,...	...	...	...	...	1,...	0,80	0,80	...	...	...	0,80	...	...	
10	Вир-Пазар	...	1,70	...	1,40	2,...	...	1,90	1,70	1,80	1,10	...	...	...	0,55	0,50	0,80	...	...	...	0,80	0,80	...	

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																		НА ЈЕДНОМ ЛИТРУ						
		КАВА		МЕХЕР			ОРИ				ЖИТНО				ОСКО				ОСКО		ОСКО		ОСКО			
		У	П	Е	Р	П	Е	Р	И	М	А	У	П	Е	Р	И	М	А	У	П	Е	Р	И	М	А	
1	Цетиње	2,25	0,68	0,52	1,40	0,32	2,40	1,...	1,...	1,...	1,...	0,80	0,30	1,...	0,40	0,40	0,40	0,16	0,15	1,...	3,...	0,80	2,80	1,20	0,80	0,50
2	Подгорица	2,40	0,76	0,48	1,18	0,32	1,40	0,80	...	...	0,60	0,80	0,60	0,60	0,28	0,28	0,28	0,20	0,20	0,80	2,55	0,70	3,15	1,20	0,50	0,40
3	Никшић	2,20	0,70	0,48	1,20	0,40	1,60	1,...	...	...	0,80	0,60	0,70	0,80	0,22	0,26	0,40	0,40	0,06	1,20	1,60	0,48	2,30	1,...	0,50	0,40
4	Бар	2,...	0,60	0,40	1,20	0,32	1,80	0,80	...	...	0,80	0,20	0,80	0,20	0,22	0,26	0,40	0,40	0,96	1,40	0,48	2,30	1,...	0,50	0,50	
5	Колашин	2,40	0,80	0,66	1,40	0,48	0,70	0,70	...	...	0,64	0,64	0,10	1,20	1,80	0,10	1,20	1,80	1,20	1,80	3,20	1,20	...	0,80	0,40	
6	Ријека	2,...	0,70	0,56	1,20	0,32	0,90	1,...	...	...	0,20	0,30	...	1,...	3,20	1,20	...	...	...	...	...	...	...	0,40	0,40	
7	Данилов-град	2,40	0,80	0,40	1,20	0,40	0,80	0,80	...	...	0,30	0,80	0,23	0,90	1,90	...	3,...	...	...	...	...	...	0,40	0,40	0,40	
8	Улцињ	2,40	0,70	0,44	1,...	0,36	2,80	0,90	...	...	0,40	0,60	...	0,40	0,80	0,23	1,60	1,20	1,20	5,...	...	...	0,80	0,35	0,35	
9	Андријевица	2,80	0,96	0,64	1,60	0,48	2,...	1,...	...	...	0,40	0,60	...	0,40	0,80	0,10	1,60	1,20	1,20	...	...	...	0,80	0,35	0,35	
10	Вир-Пазар	2,40	0,80	0,45	1,35	0,40	2,40	1,...	...	...	0,40	0,80	0,20	0,40	0,80	0,20	1,20	2,...	1,10	...	...	...	0,80	0,35	0,35	

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА НА 100 КИЛОГРАМА																							
		У С Ј Е В И										БРАШНО				ПИЋА		КЛАК							
		куку-руз	пше-нице	ражи	јечма	овса	проса	хеље	лв-суља	жеће	трашк.	куку-рузно	пше-нично	раж.	сјец	маш	слама	љужур	га-шени	пеге-шени					
1	Цетиње	24,...	34,...	...	20,...	20,...	...	40,...	40,...	40,...	12,...	26,...	40,...	10,...	10,...	10,...	10,...	...	...	...	...	...	...	...	...
2	Подгорица	21,...	26,...	...	25,...	...	28,...	...	...	11,...	25,...	30,...	8,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3	Никшић	23,...	26,...	...	21,...	...	40,...	...	...	7,...	24,...	27,...	4,50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	Бар	23,...	34,...	...	20,...	...	44,...	...	...	15,...	30,...	12,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
5	Колашин	23,...	24,...	...	16,...	...	40,...	...	...	8,...	30,...	4,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6	Ријека	21,...	28,...	...	22,...	...	12,...	...	...	12,...	30,...	10,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	Данилов-град	22,...	...	...	36,...	...	10,...	...	...	22,...	40,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	Улцињ	20,80	...	...	24,...	...	45,20	...	...	20,...	25,60	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
9	Андријевица	18,...	24,...	14,...	10,...	...	20,...	...	...	8,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10	Вир-Пазар	20,...	33,...	...	50,...	...	20,...	...	...	20,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Број	ВАРОШ	ПРОДАЈНА ЦИЈЕНА НА ЈЕДАН КОМАД																														
		ГОВЕДА			КОЊИ				БРАВИ		ПЕРНАД		Ж					Е														
		волони	краве	теле	коња	кобиле	жече-бод	маже	жв-гарце	праса	овце	козе	јарна	јара	коро-ши	патце	гуске	куче	говеје	овије	које	јак-иће	јајеће	мед-веје	вучије	кунеће	ла-свије	асчије	српче	дино-које	јавав-че	
1	Цетиње	140,...	160,...	25,...	200,...	200,...	...	30,...	10,...	10,...	1,20	2,...	4,...	4,...	20,...	1,80	2,...	...	5,...	30,...	13,...	0,20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
2	Подгорица	100,...	88,...	...	120,...	...	...	17,...	14,...	13,...	1,40	1,60	...	9,20	1,90	2,05	...	...	...	31,...	10,...	0,50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
3	Никшић	130,...	90,...	...	40,...	...	...	28,...	12,...	12,...	1,40	0,80	...	18,...	1,60	1,80	...	...	...	30,...	12,...	0,40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	Бар	150,...	123,...	30,...	20,...	...	...	40,...	...	...	1,45	...	...	20,...	0,95	...	...	...	...	16,...	12,...	0,80	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
5	Колашин	110,...	80,...	...	20,...	...	...	20,...	15,...	10,...	1,40	1,60	...	20,...	2,...	1,80	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6	Ријека	120,...	100,...	36,...	210,...	...	...	12,...	15,...	14,...	1,40	1,60	...	13,...	2,...	2,10	...	...	...	22,...	8,...	0,60	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	Данилов-град	115,...	81,25	...	...	...	...	11,25	12,50	11,50	1,50	1,65	...	15,...	1,65	1,65	...	...	...	25,50	12,...	0,35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	Улцињ	92,...	50,...	25,...	...	...	18,...	12,...	15,...	...	1,...	4,...	...	15,...	1,63	...	...	...	...	24,...	7,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
9	Андријевица	80,...	80,...	20,...	...	...	10,...	14,...	11,...	...	1,20	...	...	15,...	3,...	2,...	...	...	...	30,...	10,...	0,40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10	Вир-Пазар	130,...	125,...	...	...	...	30,...	14,...	13,...	...	1,60	1,20	...	12,...	1,60	1,50	...	...	...	30,...	13,...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Број 4297. Из Канцеларије Статистичког Одсека Краљ. Министарства Унутрашњих Дјела, Цетиње, 2. јуна, 1912. год.

Службени огласи

ОБЈАВА

Да су ријешенем потписатог суда од данас, број допи а на основу чл. 11. закона о експропријацији изабрати у процјеннички одбор за процјену једне куће Маре Шкере Бесеје Релезе с Цетиња, која се експроприра за овдашњу Управу Општине гесп. Митра Војводића, од стране овога суда, као предсједник и вјештак г. Мићо Баровић, од стране старатеља Маре Релезе, Илије Марковића, Цера М. Иваншевића и од стране Митра Војводића, г. Косто Лукић.

Процјена се има извршити дана 24. јуна ове године у канцеларији Општинске Управе на Цетињу. Број 2936 IV—1912—621. Цетиње, 9. јуна 1912. године.

Краљев. Обласни Суд, председник, Ј. Ивановић. Р. 103, бр. 522, 1,1

ОГЛАС

Краљ. Обласни Суд у Никшићу, обзнањује овим свима и свакоме кога се тиче, да је отворено стјепиште над цијелим покретним и непокретним имањем презадуженог Тахира браће Ђурђевића, бив. трг. из Никшића, и зато позива свакога, који би од истога ма по ком праву што тражити имао, да се до дана 25. јуна ов. год. са својим потраживањима и доказима овом суду пријави.

Сходно прописима чл. 274. зак. о грађ. суд. поступку, суд ће распоред доијети на основу признања парничних странака и поднесених доказа, а неће примати заклетве и исказ свједока.

Сви повјеритељи, који се не буду пријавили до одређеног рока, изгубиће право на потраживања накнаде од масиног добра.

Број 2405. IV—1912—825. Никшић, 25. маја 1912. год. Краљ. Обласни Суд, председник, Сава Драговић. Р. 125, бр. 471, 2,3

ОГЛАС

Краљ. Обласни Суд у Никшићу, обзнањује овим свима и свакоме кога се тиче, да је отворено стјепиште над цијелим покретним и непокретним имањем презадуженог Васа Сеферовића, бив. трг. из Никшића, и зато позива свакога, који би од истога ма по ком праву што тражити имао, да се до дана 25. јуна ов. год. са својим потраживањима и доказима овом суду пријави.

Сходно прописима чл. 274. зак. о грађ. суд. поступку, суд ће распоред доијети на основу признања парничних странака и поднесених доказа, а неће примати заклетве и исказ свједока.

ОГЛАС

На основу оводског рјешења од данас, број горњих, износи се на јавну продају доље описана непокретност — кућа — Јове Јовановића олд.; процијенена перпера 5.287,45, за наплату мјесечног потраживања Народне Банке у Бачу.

Продаја ће се извршити 25. јуна ов. год. у 5 часова послје подне у канцеларији овог суда, а уступиће се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка продаје.

Опис непокретности:

Кућа двокатна у овој вароши у Катунској улици број 34.; дуга 3,42, а ширина 11,71 метара са зидовима; ограђена добрим камењем у клаку; подрвљена буковим дрвом, а покривена тиглом црмичком; има 5 одјељена изграђених обичном израдом; припада јој башта у величини од 77,54 квадратна метра, на којој има 5 воћака и нужник; кућа граничи: од истока својом баштом, а башта комунском улицом, од југа кућом и баштом Виста Биљановића, од запада катунском улицом и од сјевера кућом и баштом Петра Мартиновића.

Број 1227. VI—1912—171.

Цетиње, 10. маја 1912.

— Општински Суд —
за предсједника — судија,
Ј. Мартиновић.

Р. 187, бр. 502, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описано имање Михаила С. Гаговића из Горњег поља.

1) «Кратине» ораница и ливада рала 6³/₄ и то: истој рази воће, шљива, јабука, крушака и другог, засеђено као око 2 рала; граници: од истока Голуба Савона, од сјевера главни пут и Гаговићево законско рало које му се оставља поред куће, а од југа и запада Драго Јован; процијенено перп. 2500.

2) «Подкућница» оранице 1³/₄ и 1¹/₁₆ и по истом нешто воћа; граници: од истока и сјевера Видака Вујадиминовића, од југа и запада главни пут; процијенено перп. 500.

3) Код куће Стевана Врачара ораница 2³/₄; граници: од истока Крсто Урошевић, од запада Стевана Врачара, од сјевера Стева Вујадиминовића, и од југа пут; процијенено перп. 600.

Продају ће извршити подписати Капетански суд у својој канцеларији у три рока и то: 2. јула, 2. августа и 3. децембра ове 1912 год., у одређеним канцеларијским часовима.

Лицитантима су дужни положити јемство са 10% од процјене. На првом року непокретност се неће продати испод процјене, на другом хоће ниже, али не испод ²/₃ исте, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају право прече купње, као и они, који на исту имају какво реално право да се суду пријаве прије дана продаје.

Број 781. 493—1911.

Никшић, 2. јуна 1912.

Кр. Капетански Суд,
кап. Р. Мијушковић.

Р. 230, бр. 506, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Баја М. Никчевића из Страшевине.

1) 3³/₄ рала земље оранице звано «Пријеспа», које граничи: од истока Никола Јованов и Шпиро Станков, од запада «бенат царевог моста», од југа истога Баја и брата му Ђура, а од сјевера Андрија Мијушковић.

За продају су три рока: 2. јула, 2. августа и 3. децембра ове 1912 г., продају ће извршити овај Капетански суд горњих дапа, а за вријеме редовних канцеларијских часова.

Лицитантима су дужни положити јемство 10% од процјене, — на првом року непокретност се неће продати испод процјене, на другом хоће ниже, али не испод ²/₃ исте, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво прече или реално право, да се суду пријаве прије прве продаје.

Број 771. 296—1912.

Никшић, 2. јуна 1912.

Кр. Капетански Суд,
кап. Р. Мијушковић.

Р. 150, бр. 507, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описано непокретно имање Ниња Међедовића из Горњег поља.

1) «Међупуће» 6 рала оранице; граници: од истока и запада пут, од сјевера Јовина Међедовић, од југа Раде Ђорђевић; процијенено перп. 1800.

2) «Дубрава» 5 коса ливаде у околјима и по истој око 8 листосјека горе; граници: од истока Филип и Радош Перковић, од југа Драгина Међедовић, а од запада Матије Вучић; процијенено перп. 3500.

3) «Шумица» 3 рала оранице; граници: од истока пут, а од свију осталих страна Раде Мумовић.

Продају ће извршити подписати Кап. суд у својој канцеларији дана 17. јула т. г., од 8 пр. до 5 сати послје подна. Непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене. Лицитантима имају положити јемство 10% од процјене.

Позивају се сви они, који имају какво год право прече купње, да се суду пријаве прије прве продаје.

Број 540. 292—1912.

Никшић, 2. јуна 1912 г.

Кр. Капетански Суд,
кап. Р. Мијушковић.

Р. 149, бр. 509, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају непокретно имање Баја Вучићића из Страшевине, звано «Пријеспа», 2 рала оранице; граници: од истока Шпиро Станков, од запада «бенат царевог моста», од сјевера истога Баја; процијенено перп. 800.

За продају су одређена три рока и то: 7. јула, 7. августа и 7. децембра ове 1912 год., за вријеме канцеларијских часова у канцеларији потписатог суда.

На првом року непокретност се неће продати испод процјене, на другом хоће, али не испод ²/₃ исте, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лицитантима су дужни положити јемство 10%. Позивају се сви, који на непокретност имају прече и реално право, да се суду пријаве прије прве продаје.

Број 407. 96—1912.

Никшић, 6. јуна 1912 г.

Кр. Капетански Суд,
кап. Р. Мијушковић.

Р. 126, бр. 508, 1,1

ОГЛАС

Овијем се продаје доље описано имање непокретно Радоја Ј. Вучићића из Горњег поља.

1) «Међупуће» 5 коса ливаде и 8 рала оране земље све у једној комади; граници: од истока и запада пут, од сјевера Јоја Малшић, од југа Благоје Трипков; процијенено перпера 4000.

2) «Јапар» 2 рала оранице; граници: од југа и запада пут, од истока Вељо Лучић, од сјевера исти Вељо; проп. перп. 500.

Продају ће извршити подписати Капетански суд на дан 16. јула т. г. од 8 прије до 7 сати послје подне у својој канцеларији.

Лицитантима имају положити у готову јемство 10% од процјене, а имање ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који на горе имање имају прече право купње, да се суду пријаве прије прве продаје.

Број 664. 444—1912.

Никшић, 1. јуна 1912 г.

Кр. Капетански Суд,
кап. Р. Мијушковић.

Р. 130, бр. 509, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају непокретно имање Рада Мумовића из Горњег поља и то:

1) 9 коса ливаде у «Подолу»; граници: од истока пут, од сјевера орна земља истог Мумовића, од запада пут, од југа Саво Међедовић; процијенено перп. 4050.

Продају ће извршити подписати Капетански суд у својој канцеларији на дан 16. јула т. г., од 8 прије до 6 сати послје подне.

Непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене, а лицитантима су дужни положити јемство 10% од процјене.

Позивају се сви они, прече купци горње непокретности, који желе купити, да се суду пријаве прије продаје.

Број 51. 37—1912.

Никшић, 1. јуна 1912 г.

Кр. Капетански Суд,
кап. Р. Мијушковић.

Р. 109, бр. 509, 1,1

ОГЛАС

У извршењу наредбе Кр. Обл. Суда у Никшићу, од 31. марта 1912 год., број 1553—IV—1912—497, износи се на јавну продају доље описана непокретност Драга Некова Никчевића из Стубице, која је процијенена перпера 4500.

За продају одређују се три рока: 5. јула, 5. августа и 5. децембра 1912 год.

Продају ће се извршити у канцеларији Капет. суда у Богетићима од 8 прије до 4 сата послје подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће и више, али не испод ²/₃ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Лицитантима су дужни положити јемство 10% према процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право и право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) 3 рала оранице, ⁸/₁₆ од косе ливаде, 2 листосјека горе и кућа «Омеров бријег»; процијенено перп. 3000; граници: од истока Мирно Керапов, од запада Мијајло Мићов, од југа Мијат Николин, од сјевера вода.

2) У «Криво-до» 2 рала земље, кућа, гора и вода и све општинско право, које има у општин; процијенено перпера 1000; граници: од истока, сјевера и запада Мијат Николин, од југа дјелови Страшевски.

3) Гора код Калуђерске пећине; граници: од истока Мијата Николина, од сјевера Радована Николина, од југа Гаврила Бошкова, од запада Радована Николина; процијенено перпера 250.

4) Четири дијела горе са врх точила Кривољскога, која је доврх тврђе; процијенена перпера 250; граници: од истока и запада Мијат Николин, од сјевера Мијајло Мићов, а од југа дионица Стрковића.

Број 447. 220—1912.

У Богетићима, 2. јуна 1912.

Капетански Суд,
кап. М. Мијушковић.

Р. 272, бр. 511, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају непокретно имање Милана Међедовића из Горњег поља и то:

1) два рала оранице са ¹/₁₆ околјака у оград код «Буче» у два комада; граници: од истока пут, од југа бучки комул, од запада Мирко Горчинов, а од сјевера Ђуро Радичић; процијенено перп. 500.

2) три и по рала оранице звано «Међупуће»; граници: од истока и запада пут, од југа Мирко Горчинов, од сјевера исти Мирко; процијенено перпера 1200.

Продају ће извршити Капетански суд у својој канцеларији на дан 16. јуна ов. год. од 8 прије до 5 ура послје подна.

Од лицитанта се тражи у напријед 10% од процјене, а имање ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају ма какво прече право на горњу непокретност, да се суду пријаве прије продаје, ако су исто вољни купити.

Број 640. 132—1912.

Никшић, 1. јуна 1912 г.

Кр. Капетански Суд,
кап. Р. Мијушковић.

Р. 145, бр. 509, 1,1

ОГЛАС

У извршењу наређења Кр. Обл. Суда у Никшићу, од 7. маја 1912 год., број 2221—IV—1912—788., износи се на јавну продају доље описана непокретност Јована Лазарева Магончевића из Богетића, која је процијенена перпера 1000.

За продају одређују се два рока: 4. и 19. јула 1912 год.

Продаја ће се извршити у канцеларији Капет. суда у Богетићима, од 8 прије до 5 сати послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, а на другом уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лицитантима су дужни положити јемство 10% према процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право и право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

¹/₈ од рала оранице, ³/₄ од косе ливаде и 2 лишњака горе у «Рупе под Двогору»; граници: од истока истог Јована, од југа и запада Драго Радованов, од сјевера Митар Стојапов и синови Драга Радованова.

Број 600. 292—1912.

Богетићи, 2. јуна 1912.

Капетански Суд,
кап. М. Мијушковић.

Р. 166, бр. 510, 1,1

ОГЛАС

У извршењу пресуде Кр. Обл. Суда у Никшићу, од 13. децембра 1911 год., број 4527—IV—1911—1578., износи се на јавну продају доље описана непокретност Боја Радичића Мијушковића из Богетића; која је процијенена перпера 900.

За продају одређују се три рока: 5. јула, 5. августа и 5. децембра 1912 год.

Продаја ће се извршити у канцеларији Капетанског суда у Богетићима, од 8 прије до 4 сата послје подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод ²/₃ процијенене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Лицитантима су дужни положити јемство 10% према процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право и право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1 рало и ²/₄ мање 70 м. оранице у Окрумак; граници: од истока Васо Лукић, од југа и сјевера Милован Иванов, од запада Тјодор Перичић.

Број 906. 483—1911.

Богетићи, 2. јуна 1912.

Капетански Суд,
кап. М. Мијушковић.

Р. 172, бр. 512, 1,1

ОГЛАС

На основу пресуде Кр. Обл. Суда у Шавнику, од 24. јануара 1912 г., број 1046—IV—1911—208. Износи се на јавну продају доље описана непокретност Танасија Вуковића из Дробњака, која је процијенена перп. 470—

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: 4. јула, 4. августа и 4. новембра 1912 године, за вријеме канцеларијских ура.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, а на другом року хоће и ниже, али не испод ²/₃ од процијенене вриједности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лицитантима су дужни при изјаву положити јемство 10% од процијенене вриједности. Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

3 косе ливаде звано «Брдо»; граници: од истока Новица Јакић, од сјевера Иван Палија, од запада Видоје Јакић, од југа Живко Срдаковић.

¹/₄ косачице «Јасениште»; граници: од истока Урош Вуковић, од сјевера Неђељко Чупић, од запада Неђељко Вуковић, од југа Неђељко Чупић.

³/₄ косачице зв. «Рупчица»; граници: од истока Неђељко Јакић, од сјевера Зелен Јакић, од запада Мијајло Јакић, од југа Марко Вуковић.

Број 159. 81—1912.

Шавник, 2. јуна 1912.

Капетански Суд,
кап. Јоко Полексић.

Р. 206, бр. 520, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Сана Станковића из Рожаца која је процијенена перпера 471—

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају одређују се два рока: 19. јуна и 5. јула 1912. од 8 прије и од 2 до 3 сата послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенене вриједности, а на другом уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретности имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

У «Јадорт» ³/₄ рала оранице у два комада са два реда лоза и 3 коријена смокава, раздваја их земља Благоје Станковића; граници: од истока Петар Станковић и Велиша Андоров, од југа Велиша Андоров и Андрија Станковић, од запада Лука Поповић, од сјевера Петар Станковић — земљиште.

У «Драче» око 1³/₄ рала пасишта, способног за обрађивање са једним лишњаком горе; граници: од сјеверо истока путем, од југа Петар Станковић, од запада Машо и Саво Станковић.

У «Шуме» и под «Јазипу» два листосјека са пасиштем у простору око 2³/₄ рала, раздваја их лишњак Божице Баћова; граници: од истока Алекса Милаковић, од југа поток, запада Петар Станковић, сјевера Јован Поповић и Панто Гаврилов.

Број 651. 617—1912.

Боровина, 24. маја 1912.

Капетански Суд.

Р. 231, бр. 516, 1,1 кап. Марко П. Радошевић.

Трговачки оглас

ОГЛАС. — На основу § 5. Трговачког Закона објављујем, да сам отворио обућарску радњу у овој вароши, коју ћу водити под фирмом:

Никшић, 1. јуна 1912.

Р. 28, бр. 563, 1,1 Раде Ј. Радовић.

Приватни огласи

ПРОДАЈЕМ из слободне руке дио мог имања: «Јасенови Трт», «Г